SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoeslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XI. BUENOS AIRES, 27 DE ABRIL (APRILA) DE 1940 Núm. (Štev.) 164

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto $ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Slovanski narodi si moramo medsebojno pomagati . . .

Z velikim zanimanjem je sprejelo slovensko in jugoslovansko izseljenstvo vest, da je Jugoslavija sklenila navezati trgovinske stike z Rusijo. Nikakega dvoma ni, da bodo temu sledila tudi druga diplomatska pogajanja.

Ne bomo sedaj navajali nagibov, ki so Jugoslavijo privedli do tega koraka, česar celih dvaindvajste let ni videla potrebe. Dejstvo zbližanja slovanskih narodov jesedaj tu in to je za nas bistvene važnosti.

Ministrski predsednik Cvetković je dejal bolgarskim novinarjem: Slovanski narodi si moramo medsebojno pomagati, da obranimo našo neodvisnost. Ste že videli primer Slovanov v centralni Evropi. Če bi bili medsebojno združeni, ne bi bili danes na tem položaju.

Besede našega ministrskega predsednika Cvetkovića so popolnoma na mestu ter vsakemu poštenemu Slovencu, Jugoslovanu in Slovanu razumljive. Čehoslovaki in Poljaki ne bi bili izgubili svoje neodvisnosti in padli v nemško robstvo, če bi iskali naslona zunanji politiki v slovanski skupnosti. A kakor smo videli je bila poljska politika ves čas germanofilska, ki je najprej pomagala pogubiti Češkoslovaško, potem pa še njo samo. Če bi bila Jugoslavija takrat, kakor na primer danes, iskala ali imela kake stike z Rusijo, bi bila brez dvoma deležna iste usode. Tako pa je srečno privozila nerazbito državno barko do momenta, ko sta si polski in češkoslovaški narod v nesreči edina, ko je jugoslovansko in bolgarsko trajno prijateljstvo tudi v zunanji politiki enotno in slovansko, ko prihaja ruska notranja in zunanja politika bolj in bolj iz židovskih rok v ruska in so razmere, ali kdorkoli, nanesle tako, da sta Nemčija in Italija, ki sta najbolj zagrizeni sovražnici slovanstva, popolnoma odvisni od Rusije, če dobita zmago nad zaveznicama ali ne. Če bi Rusijo skušalo rimsko-berlinsko osišče ovirati v njeni politiki, bi brezdvoma potegnila z zaveznicama, ki bi jo z odprtimi rokami sprejeli. To pa bi pomenilo smrtno obsodbo prvima dvema. Po izjavah moskovskih listov pa bo Rusija še nadalje ostala nevtralna, to je, da ne bo podpirala vojaško ne enega ne drugega bloka, a ne misli igrati slepe muhe, marveč svoj položaj kolikor mogoče utrditi. Rusko privilegirano stališče pa bo skušalo sebi v prid izigrati tudi ostalo slovanstvo, kar je popolnoma v skladu ne samo z interesi slovanskih narodov, marveč tudi mednarodnega občestva.

Napačno pa bi bilo mnenje onih, ki menijo, da je slovanska skupnost zapopadena recimo v komunizmu. Istotako ni zapopadena slovanska skupnost pod plaščem rimokatoliške, pravoslavne ali katerekoli religije. Sožitje slovanskih narodov je brez razlike mišljenja posameznikov in notranjih sistemov posameznih držav, mogoče in tudi potrebno, če hočemo doseči skupni spas in če nočemo, da bodo kakor doslej, tudi v bodoče naše nesoglasje drugi izrabljali sebi v prid. Morda bodo slovanski filozofi mogli ustvariti našim zanamcem enotnejše mišljenje, a nam gá niso in če so ga, se tega nismo vsi posluževali, marveč smo vedno tipali za tujimi uzori in so nam bili deloma tudi vsiljeni, kar nam je čestokrat neizmerno škodilo.

Prepričani smo, da bo prej ali ali slej zmagala socialna pravičnost, ki bo slonela na enakopravni demokratični osnovi. Verujemo tudi v duhovno vrednotenje, ki je skupna gonilna sila vsakega naroda in brez katerega tudi posameznik ne more imeti cilja. A odklanjamo vsako diktaturo in nasilje, bodisi v duhovnem, gospodarskem ali političnem gledanju. Človek potrebuje nepodrejene vzgoje in temeljitega znanja, pot v občestvo bo potem lahko našel ter po svojih notranjih nagnjenjih postal koristen član človeške družbe.

Spričo današnjega fanatizma in strankarske zagrizenosti, ki ljudske mase uničujoče razdvaja, moramo biti strpni in trezno vse presojati. Tako moramo tud z realnim gledanjem slediti evropskim dogodkom in še posebej slovanskemu zbližanju. Le tedaj se bomo izognili razočaranju ter se bližali cilju naše skupne kulturne, narodne, gospodarske in politične svobode. Ko bomo na zunaj predstavljali moč in veljavo, ki nam Slovanom gre, bomo tudi vsak v svoji hiši napravili tako, kakor nam bo vsem najbolj prav.

Priprave za dolgotrajno gospodarsko vojno

NEMCI SO SE DOBRO VSIDRALI NA ŠKANDINAVSKEM — ZBOROVANJE ZAVEZNIC V PARIZU — IZJAVE V MOSKVI IN RIMU — VELIKE SVOTE ZA VOJNO — OBETA SE DOLGOTRAJNA GOSPODARSKA VOJNA — KDO JE ODGOVOREN ZA DANAŠNJO STANJE.

Kakor smo v zadnji številki poročali, so se Nemci na Norveškem mnogo bolje ustalili, nego je časopisje v začetku vpada poročalo. Angležem se še vedno ni posrečilo jih pregnati od tam in ni zgledov, da bi jih tako kmalu. Po drugi strani pa tudi ni verjetno, da bi bila osrednja točka odločilne bitke na škandinavskem, bodisi na morju ali na suhem, marveč se bodo po vsej priliki nasprotstva medtem prenesla še kam drugam.

Mussolini je dejal, da ni treba misliti, da Italija ne bo šla v vojno in sicer na strani Nemčije, kajti Italija da bo svojo dano besedo in obljubo držala. Je odvisno samo še od časa, lahko dneva ali tedna. Mussolini je zaključil svoj govor: Italijani moramo delati in se oborožiti.

V Parizu sta imeli zaveznici osmo zborovanje, ki sta se ga udeležili polnoštevilno obe vladi. Zborovanju so prisostvovali tudi poljski in norveški zastopniki. Kaj so se menili, ni prišlo v javnost, a si lahko mislimo, da ničesar dobrega ne v prid svojim nasprotnikom. Razgovarjali so se gotovo tudi, kako bi Rusijo ali pa Italijo pritegnili k sebi. Molotov je dejal, da se Rusija v škandinavske zadeve ne bo vtikala ter da bo še nadalje ostala strogo nevtralna, pa če je to prav zaveznicama ali pa ne. Kako se je izjavil Mussolini pa smo preje navedli.

Teh izjav seveda v Parizu in Londonu ne jemljejo preveč doslednim.

Dragiša Cvetković, predsednik vlade

kajti Rusija želi vzpostaviti boljše trgovinske odnošaje z Anglijo in tudi Italija bi se najbrže za nekaj odškodnine, ki jo zahteva, dala pregovoriti. A zaveznici še ne mislita sedaj na to, marveč bosta videli sproti, kako se bodo razmere razvijale, saj popuščati je še vedno čas.

Anglija je določila za tekoče leto čez dve milijardi in pol, ali 7.300.000 liber šterlin dnevno izdatkov, ki bodo šli v vojne svrhe. To so vsekakor ogromni izdatki, ki jih bodo tudi močne angleške blagajne občutile in bi se enkrat le morale izprazniti.

Ni treba misliti, da pa po drugi strani tudi druge države, zlasti pa Nemčija in Italija, nista vrgli v boj vsa razpoložljiva sredstva in so še posebej pas kolikor mogoče stisnili.

Iz tega prazvidimo, da se obeta strahovita gospodarska vojna, pri čemer bo vse ljudstvo trpelo ter prinašalo ogromne žrtve. Kam bo slednjič padla odločitev pa nihče ne more vedeti.

Angleški bivši vojni minister Duff-Cooper pravi, da je treba vse Nemce s Hitlerjem vred podušiti, kajti če drugi ne on verjame, da je ves nemški narod za führerjem in torej soodgovoren za sedanjo vojno.

To mnenje ni ravno nerazumljivo nikomur, a da bi bili Angleži in Francozi ter drugi sami angelčki, pa tudi ni mogoče kar tako prepričati. Za današnjo vojno so prav tako soodgovorni Angleži in Francozi, kakor so Nemci. Je pa veliko upanja in tudi izgledov, da bo to zadnja šovinistično-nacionalna in kapitalistična vojna. Narodi, ki so odgovorni za Hitlerja, angleške in francoske ter druge politične in denarne mogotce, bodo gledali v bodoče, da bodo odgovorni za boljše in poštenejše ljudi.

Bog živi vse Slovene Pod streho hiše ene...

H koncu prejšnjega tedna je jugoslovanska vlada prišla na sled velikemu komplotu, ki ga je pripravljal bivši ministrski predsednik Milan Stojadinović. Hotel je strmoglaviti sedanjo vlado ter s pomočjo Nemčije in Italije vzpostaviti novo fašistično vlado, ki bi ji on načeloval. V tem smislu je bilo natisnjenih in raznešenih med narod tudi mnogo letakov, ki pravi dr. Maček, vodja Hrvatov, da je to Stojadinovičevo delo. Poleg domačih ljudi je imel dr. Stojadinović tudi mnogo tujcev v svoji službi, proti katerim je jugoslovanska vlada najstrožje nastopila ter svoje državljane spravila pod ključ, tujce pa izgnala.

Stojadinoviča so internirali v gorski in zapuščeni kraj Rudnik do katerega je dostop po zraku in po kopnem skoro nemogoč in je še posebej pod strogim policijskim nadzorstvom.

Dr. Vladko Maček, podpredsednik vlade in vodja Hrvatov

Pod ključ so dali tudi Dragomira Stojadinoviča, ki je brat Milana Stojadinoviča, ker je pošiljal v inozemstvo neresnične vesti iz Jugoslavije z namenom, da spravi ob ugled sedanjo vlado. Potem so zaprli tudi bivšega notranjega ministra Acimoviča, ki da je bil desna roka bivšega ministrskega predsednika Stojadinoviča.

Jugoslovanska vlada je torej energično zatrla fašistični puč ter je pričela z trgovinskimi dogovori z Rusijo; potem poleg Nemčije tudi z Italijo, Anglijo in Združenimi državami. Napela je pač vse moči, da ohrani svojo politično in gospodarsko neovisnost.

Nekatera poročila so vedela povedati, da bosta Nemčija in Italija navalili na Jugoslavijo, ker je navezala stike z Rusijo, za katerim tiči panslavizem, ki se ga obe preje imenovani državi bojita kakor hudič križa. Kdor praktično premisli položaj v katerem se nahajata Nemčija in Italija, pa temu ne bo kar tako verjel.

Nemčija je danas bolj kot nikoli preje navezana na Rusijo. Če ji Rusija preneha dostavljati žito in petrolej, bi Angleži in Francozi kmalu z njo opravili. Italija pa tudi ne more in bi niti ne hotela Nemcem pomagati, saj še sebi ne more. Če pristopi na stran zaveznic, bi ji ne dali onega, kar želi in če pa ostane na strani Nemčije, bi v najboljšem slučaju le morda dosegla česa, a le tedaj, če so sovjeti nevtralni. Tako nespametni pa menda v Berlinu in Rimu le niso, da bi si domišljali, da

General Nedić, jugosl. voj. minister, ki je izjavil da je jugoslovanska vojska popolnoma pripravljena

se bo Rusija medtem igrala slepo muho.

V Beogradu prav dobro razumejo stališče Nemčije in Italije, zato so poiskali stikov z Rusijo. V Parizu in Londonu jih je sicer malo pogrelo, ko so videli ta preobrat v jugoslovanski zunanji politiki, kajti doslej so še vse male države, ki so se zatekle po pomoč k njim, bile razkosane in podjarmljene. Če pa bo Jugoslavija ostala nedotaknjena, kar so vse okoliščine kazale, da ne bo, če vpoštevamo v začetku omenjeni fašistični puč in nemške "turiste", kar kaže, da so Nemci v sporaumu

PRVI MAJ

Bliža se delavski praznik prvi maj. Ta dan je praznik delavnega ljudstva vsega sveta.

Evropsko delavstvo bo praznovalo svoj prvomajski dan deloma v vojni in deloma v vojni pripravljenosti.

Je delavstvo odgovorno za današnji splošni delavski položaj? Je delavstvo odgovorno za homatije, ki so nastale v Evropi. Taka in podobna vprašanja si delavci in delavska udruženja stavijo v rešitev in odgovor.

Težko je pravilno odgovoriti na taka vprašanja Nemcu, Francozu, Angležu, Italijanu in delavcu drugih narodnosti. Težko jim je odgovoriti, ker so jih živo prepričali in na katerem je tudi precej resnice, da se gre za obstoj, za biti ali ne biti. Tako je, kajti seme sovraštva so sejali med narode in sedaj stojijo pripravljeni in do zob oboroženi, da zakolje brat brata. Če ne bom jaz tebe, boš pa ti mene, je opravičeno mnenje vsakega.

Nazaj sedaj ni mogoče več. Brata se bosta spoznala, ko se bosta kopala v krvi preliti v skupnem trpljenju, ko bosta stopala čez kupe mrličev, pobite v skupnem prizadevanju, ko bodo videli glad nedolžnih otrok, žen in starcev, ko bodo dobili porušene domove, razdejana polja in ko bo mati zastonj čakala svojega sina in žena svojega moža ter otroci očeta. Če bi kdo pogledal v dušo teh nesrečnikov ter bi videl v njih srce, bi videl eno samo misel: Čemu in komu na korist se medsebojno sovražimo, ubijamo ter prizadejamo to brezmejno gorje! Narodi nimajo od tega drugega nego bedo in gorje.

Vendar ne upa tega nihče glasno povedati, kajti bil bi zaznamovan za izdajalca domovine in svojega naroda, kar bi tudi bil z današnjega gledanja narodov, katerega so ustvarili fanatični šovinisti.

Želja delavstva je, da se mednarodne odnošaje uredi v smislu demokratične federacije. Blazno oboroževanje narodov, ki požre vse in je vse drugo radi tega zanemarjeno, se mora umakniti gospodarskemu razmahu.

Upati je, da bodo v bodoče veliki misleci silneje zajeli v dušo in misli delavnega ljudstva ter mu pokazali pot v boljšo bodočnost. Po drugi strani pa gojimo enako upanje, da bo delavstvo vsega sveta prisluhnilo z večjim zanimanjem in pažnjo svojim resničnim prijateljem nego je to storila doslej ter ne bo ostalo brezbrižno za svoja lastna vprašanja in jih prepuščala v rešitev golim slučajem in morda celo svojim neprijateljem.

Delavstvo vsega sveta stoji pred velikimi vprašanji, ki če hoče sebi dobro in si zagotoviti boljšo bodočnost, ne sme prekrižanih rok mimo njih ter jih pustiti nerešena.

Letošnji prvi maj dobi delavstvo ponekod v bratomornem klanju ter v splošni bedi in kakor zgleda, se bo še posplošilo krvoprelitje. Bodoči delavski prazniki pa morajo biti veder razgled mednarodnega sožitja, miru in blagostanja. K temu cilju morajo stremeti vsa naša delavska prizadevanja.

Argentinske vesti

PERUANSKI VOJAŠKI LETALCI V ARGENTINI

V petek nekaj pred poldnem je priletela v Argentino peruanska letalska eskadra. Pristala je na letališp El Palomar, kjer je bila sprejeta od vopnega ministra Marqueza, načelnika vojaškega letalstva polkovnika Antonia Parodija, ravnatelja letalstva Marcosa Zara, ter drugih poveljnikov in častnikov aviatike. Navzoč je bil tudi peruanski poslanik dr. Felipe Barreda Laos.

Med bivanjem v Argentini so bili letalci deležni mnogih prisrčnih ovacij. Državni predsednik dr. Ortiz pa jih je sprejel v posebni avdijenci.

Peruanska letala so v sredo zjutraj zopet odeltela čez Chile v Perú.

---

z Italijo imeli že vse pripravljeno proglasiti nov protektorat, zgubi prestiž zaveznic ogromno, sovjetski pa pridobi. V Parizu in Londonu so namreč takoj ko so slišali, da preti Jugoslaviji nevarnost, obljubili zaščito in pomoč. Jugoslavija te pomoči in dobre volje sicer ni odbila, a se je zavarovala preje pri onih, od katerih sta njeni "zaščitnici" odvisni.

Po zaslugi modre zunanje jugoslovanske politike pa se bo država ne le na zunaj, marveč tudi na notranje okrepila. Ne smemo omalovaževati, da ogromna večina teži k Rusom ne morda toliko iz ideološkega stališča, marveč predvsem iz rasnega ter po potrebi skupne samopomoči, kar je ministrski predsednik Cvetkovič, kakor prinašamo na uvodnem mestu, zelo pravilno povedal.

Večina jugoslovanskega časopisja zelo povoljno piše o zbližanju med Jugoslavijo in Rusijo ter ugotavlja, kakor smo tudi mi že neštetokrat v našem listu pisali, da ni nikakih razlogov niti notranjih niti zunanjih, ki bi od tega odvajali.

Kakor poročajo iz Beograda in kakor je bilo tudi pričakovati, bo Jugoslavija takoj za trgovinskimi razgovori pričela tudi z diplomatičnimi. Tako je izjavil dr. Maček, podpredsednik vlade, novinarjem.

NOVI POSLANCI ZA MESTO BUENOS AIRES

V petek popoldne so bili proglašeni poslancem, kaniddati, ki so bili izvoljeni 31. marca t. l. v našem mestu in pri katerih so si priborili večinsko listo radikali, manjšinsko pa socialisti. Concordanca ni dobila nobenega poslanca.

Prihodnji petek pa bo poslanska zbornica volila zastopstvo. Ker se je razmerje v tej zbornici veliko izpremenilo, je skoro gotovo, da bo izvoljen predsednikom radikal. Do sedaj je bil predsednik dr. Kaiser, pristaš demokratične stranke.

Ta ponedeljek se je vršilo tudi proglašanje senatorja, ter je bil kakor je že razumljivo proglašen dr. José Tamborini, član radikalne stranke.

Ta dan popoldne so bili proglašeni izvoljenim, tudi nanovo izvoljeni občinski svetovalci.

Radikali bodo imeli tudi v občinskem svetu večino. Sestali pa se bodo občinski očetje na 1. maja, da si izberejo svojo upravo.

POSLEDICE ZADNJE POPLAVE

Poplave prejšnjega tedna, ki so nastale radi izstopa reke La Plate, kažejo še sedaj grozno sliko. Nebroj pogimjenih živali, mačk, psov, kokoši, prašičev, koz še vedno leži v blatu. Ljudi, so že spravili na pokopališča, vendar se tu pa tam pokaže iz upadajoče vode in blata še kak mrlič. Škoda je ogromna in kljub dobrodelnim prispevkom in drugim podporam, bo teško vsem pomagano, vsaj v zadostni meri ne.

Ta katastrofa, ki je zadela prebivalce buenosaireške province je hudo zadela tudi nas. Saj je najhujše zadela ravno one ubožne dele, kjer so naseljeni naši ljudje, posebno Dalmatinci in Prekmurci.

Koliko naših ljudi je ostalo brez strehe in koliko jih je v tej povodnji izgubilo življenje, nam ni še znano. Vsekakor pa je izguba na imetju velika. Kar se tiče smrtnih slučajev nam je do sedaj znan eden.

Ni se pa še ljudstvo pomirilo od prejšnjega strahu, ko se je že zopet vznemirilo. Voda, ki se je nekako skoro ves teden držala na navadni višini, se je začela v ponedeljek popoldne nenadoma dvigati. Ljudje v strahu, da se bo povodenj ponovila, so začeli zapuščati svoje domove ter si iskali varnega zavetja. No pa kmalu se je vreme zboljšalo in voda je začela polagoma zopet opadati. Ljudje pa so se pomirjeni spet vračali na svoj dom.

BRAT IN SESTRA IZGUBILA ŽIVLJENJE V PROMETNI NESREČI

V ponedeljek zvečer sta bila na ulici Choroarrin od omnibusa La Capital, katerega je vodil Francisco Ventura, do smrti povožena dva mlada človeka: Florencio Marcos Cervini, star 27 let in njegova sestra Lidia, stara 15 let.

Odpeljana sta bila sicer nemudoma v bolnišnico Alvear, kjer so pa zdravniki takoj po preiskavi ugotovili, da sta nesrečneža že mrtva.

Florencio Cervini bi se imel te dni poročiti.

Z nesrečnima žrtvama, kakor z Florencijevo zaročenko sočustvujejo tudi mnoge naše ženske, ki ž njo skupno delajo v tovarni.

Šoferja Venturo je policija prijela, da se dožene, če je on zakrivil nesrečo.

KAKO POŠILJAJO IZ NEMČIJE POŠTO V ARGENTINO

Kakor je znano kontrolirajo Angleži na Gibraltaru vse parnike ter pridržujejo vso korespondenco in pošiljke ter ljudi, ki so namenjeni v Nemčijo ali pa iz Nemčije.

Te dni pa nam je poštar po pomoti izročil pismo poslano iz Nemčije in naslovljeno sosedu Nemcu ter je na ovitku zapisano "Via Sibirien Japan".

PODRAŽITEV ELEKTRIČNE ENERGIJE

Buenosaireško županstvo je dovolilo neki električni družbi povišanje električne energije za $ 0.003 od kilovata. Ker bodo temu zgledu sledile tudi druge družbe, je časopisje pričelo protestirati s čemer seveda prebivalstvo simpatizira. Saj je elektrika že itak silno draga ter žanjejo družbe mastne dobičke.

Če bi bili buenosajrešcani pametni, bi se organizirali ter ustanovili delniško električno družbo, oziroma električno zadrugo. Pa bodo že prej ali slej prišli na to misel. Vendar smo čitali, da so tako električno zadrugo že ustanovili v Bahiji Blanki, a ji županske oblasti niso hotele dati dovoljenja obratovanja, ker so se menda bale užaliti zasebne lastnike. A slednjič je zadruga menda le dobila dovoljenje za obrat.

GIBANJE PARNIKOV

V torek je odplul nazaj proti Evropi italijanski prevoznik "Conte Grande". V četrtek pa še "Pssa. Giovanna".

V četrtek je dospel angleški parnik "Andalucia Star".

V sredo 1. maja ima dospeti italijanski motornik "Oceania". Nazaj pa odpluje 4. maja.

ANGLEŠKA VOJNA LADJA V BUENOSAIREŠKEM PRISTANIŠČU

Anglija ima po vsem Atlantiku raztresene vojne ladje, ki opravljajo varnostno službo, katerih glavna baza je na Malvinskem otočju.

Ta ali ona teh vojnih ladij na svojih poizvedovalnih potih poseti včasih tudi naše pristanišče. Tako je priplula v ponedeljek tudi mogočna križarka "Hawkins", na kateri se je nahajal poleg drugih častnikost tudi kontraadmiral Henry Harwood.

Na pomolu so pričakovali prihod križarke mnogi člani angleške kolonije. Navzoč je bil tudi poslanik Esmond Ovey, odpravnik poslov Hadow, Burton Chadwick, preds. angl. zbornice, Mac Callum in vse osobje poslaništva. Posadka je bila od navzočih angleških priseljencev nadvse navdušeno sprejeta. Njim na čast so bile prirejene tudi razne slavnostne predstave.

V sredo pa je križarka zopet odplula po svoji službi na Atlantik.

Naznanjava z žalostnim in potrtim srcem vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je dne 3. marca v Rakovcu, lepo zbrana v Bogu, za vedno zapustila v častitljivi starosti sedemdeset let, naša draga mamica

Alojzija Pirih roj. Borobničar

Pogreb drage pokojnice se je vršil dne 5. marca iz hiše žalosti v Rakovcu na pokopališče v Podmelec.

V domovini zapušča dve hčeri in dva sina: Ivanko por. Torkar ter Julijo in Josipa in Franca. Tu v Argentini pa hčer Matildo in sina Ivana. V Franciji pa je pred sedmimi leti umrl sin Maks.

Naj v miru počiva v domači zemlji!

MATILDA in IVAN PIRIH

Rakovec Podmelec — Buenos Aires.

DOMAČE VESTI

KOMU JE KAJ ZNANO O ROJAKU

Kr. jugoslovansko poslaništvo prosi izseljence, da bi mu sporočili, če jim je kaj znano o **Janezu Ramuti,** doma iz Bojanje vsi hštv. 54.

Nadalje prosi, da se mu da kake natančne podatke o **Mihi Ahčinu** iz Brega, ki je v prometni nesreči 24. marca t. l. blizu Bernala izgubil življenje.

UGODNA PRILIKA

Nek naš rojak ima v Jugoslaviji 18 tisoč dinarjev, katere želi prodati, oziroma zamenjati za pese.

Kdor bi se tedaj za to zanimal, naj se obrne na uredništvo Slovenskega lista, kjer bo dobil vse tozadevne informacije.

KDO VE ZANJ?

Anton Šircelj iz Sheboygana, Sev. Amerika, poizveduje po svojem bratu Josipu Šircelj, ki je 1927 živel v Buenos Airesu, ulica Victoria 1173-1175. Pozneje pa je baje odšel delat v gozdove.

Če bi kdo vedel zanj, naj blagovoli njegov naslov sporočiti uredništvu Slovenskega lista.

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Rojaki
Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih in ima v zalogi veliko izbero vzorcev za pomlad in poletje
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

VNOVIČ V BUENOS AIRESU
VELIK ZOO - CIRKUS

nudi cenj. občinstvu kratek čas zabave

Pester spored:

Kapitan NIKŠIĆ s svojimi dresiranimi konji. Profesor Martinez s svojo znamenito četo psov. Opice na biciklih. Lepotica MISS ALCIRA" izvaja dnevno vratolomne vaje. Čudovito proizvajanje vaj na visečem drogu, po znamenitih Mariosih i. t. d.

Prvikrat

Cirkus okrašen z jugoslovansko trobojnico. Začetek predstave se začne s "Sokolsko koračnico" in s koračnico "Malena Dalmacija".

Kos Jugoslavije v ZOO - CIRKUSU

BELGRANO 2837 blizu PLAZA ONCE
Vsak dan Vermuth 18.15 in zvečer 21.15. Ob nedeljah in praznikih: Matinee ob 15 uri.

Ako hočete biti dobro in poceni postreženi obiščite
KROJAČNICO
LEOPOLD UŠAJ
V zalogi imam najmodernejše blago za moške in ženske!

GARMENDIA
4947
La Paternal

Slov. Babica
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

BANCO MUNICIPAL
EL BANCO ABONA LOS SIGUIENTES TIPOS DE INTERES POR DEPOSITOS:
CAJA DE AHORROS
2 ½ % ANUAL
PLAZO FIJO
TRIMESTRAL 3 % ANUAL
SEMESTRAL 3 ¼ % ANUAL
ANUAL 3 ¾ %
Desde $ 2.000 a $ 50.000. Mayor cantidad: convencional
IMPORTANTE
El interés de los depósitos anuales se paga semestralmente.
Casa Matriz: SUIPACHA 665
SUCURSALES:
Nº 1 — Rivadavia 2499
Nº 2 — B. de Irigoyen 1459
Nº 3 — Rivadavia 7239
Nº 4 — Boedo 870
Nº 5 — Corrientes 5379
Nº 6 — Corrientes 3099

Vesti iz organizacij

V nedeljo bo v "Slovenskem domu" družabna zabava

Lepa družabna zabava Slovenskega doma, ki bi se že imela vršiti, pa se radi skrajno slabega vremena ni mogla, se bo vršila v **NEDELJO 28. APRILA** ob 4.30 poopldne, v društvenih prostorih, ulica Gral. Cesar Díaz 1657. (Društvo se nahaja tri kvadre od avenide San Martin ter samo pol kvadre od ulice Donato Alvarez.)

Rojaki in rojakinje! Posetite v velikem številu to domačo zabavo, kjer se boste počutili kakor doma in boste deležni obilnega užitka.

Spored prireditve imate spodaj v oglasu.

Nasvidenje tedaj v nedeljo v Slovenskem domu.

V tiskovni sklad

Orel Ivan	$	2.—
Budin Justa	„	2.—
Stavkujoči delavec	„	1.—
Pirih Ivan	„	1.—
Od prej	„	15.—
Skupaj	$	21.—

Naročniki in naročnice! Kdor hitro da, dvakrat da. Če nameravate s prostovoljnimi prispevki podpreti svoje glasilo, napravite to takoj. Papir se je izdatno podražil in se bo menda še bolj. Drugi listi so znižali strani, Slovenski list pa lahko ohranimo v sedanji obliki in velikosti, če vsi tako hočemo.

Prihodnji petek list ne izide. Vzemite vsi na znanje.

IZ PATRONATA SLOV. LISTA

Patronat Slovenskega lista je ustanovljen izključno v socialne svrhe naših ljudi. Zato naj ne prihajajo in ne pošiljajte sem drugih ljudi. Po drugi strani pa tudi ne moremo priporočati drugih nego Slovencev, ker delodajalci pri nas izključno po njih vprašajo. Če hočejo drugih zaposljencev, pač vprašajo druge.

NAŠI PRVI PIONIRJI

Ko so pred desetimi in več leti prihajali naši ljudje s culo čez lužo v Argentino in Južno Ameriko, so se vsi zaposlili kot dnevničarji pri raznih tvrdkah in delavnicah, oziroma dekleta kot služkinje po raznih premožnejših hišah. Bili so tedaj popolnoma odvisni od priložnosti zaposlitve in volje delodajalcev.

Danes pa je v tem pogledu že precej drugače. Mnogo naših rojakov se je osamosvojilo ter so postali samostojni gospodarji. Mnogi že tudi sami zaposljujejo ljudi.

To je vsekakor velik napredek v naši emigraciji. Vsi rojaki niso več odvisni od odmerjenega dnevnega zaslužka in volje gospodarja ter čutijo lastna tla pod nogami. Mnogi so tudi pri delodajalcih dobro zapisani in vpoštevani in se jim prilično dobro godi.

Vsi naši rojaki seveda nimajo te sreče, bodisi iz teh ali onih razlogov: bolezen v družini, manj sreče, kakor rečeno in tudi vsled zanikarnosti nekaterih, vendar se v splošnem lahko trdi, da je naše izseljenstvo na potu napredka.

Veliko žrtev, samozatajevanja in drugih zaprek je bilo treba premagati, predno so premagali prve težkoče in ovire naši začetniki na gospodarskem polju. Vse, s katerimi smo imeli priliko o njihovih pionirskih delih se razgovarjati, so imeli veliko zanimivega povedati ter smo se ne le mi, marveč tudi oni sami čudili, kako so mogli vse te težkoče premagati. Če bi bilo še enkrat treba od začetka, bi se ne lotili, so dejali. Zanimivo bi bilo, če bi o tem posamezni napisali kaj v list.

Povsod širom Argentine in Južne Amerike je dobiti naših ljudi. Nekateri se ukvarjajo z obdelovanjem polja, drugi so sadjerejci in tretji se bavijo v raznih samostojnih in vslužbenih poklicih. Brezposelnosti med našimi izseljenci ni.

Upamo, da bomo čez deset let lahko beležili še večji splošni uspeh našega izseljenstva, bodisi v posameznem kakor v skupnem prizadevanju. Samo kdor se upa z lastno močjo napredovati, je zares močan in vreden bodočnosti, kar velja za posameznika, izseljenstvo in narod.

Nikakor ne podcenjujemo onih naših ljudi, ki niso imeli toliko sreče kakor drugi, kajti tudi oni imajo še vedno bodočnost pred sabo. Tudi ne vidimo potrebno in koristno, da bi morali postati kaki Mihanoviči ali Benčiči v Argentini, kajti čimveč posamezniki nagrabijo, temveč podložnih so morali imeti, da so jim to ogromno bogastvo nakopičili. V splošnem izseljenskem interesu je, da izseljenstvo kot celota napreduje.

Zato rojaki pogumno naprej v lepšo bodočnost in nikoli ne pozabiti z nasveti ali kakorkoli pomagati svojemu sorojaku. Nepošteno pa je po drugi strani dobrohotnost svojega bližnjega sebično izrabljati.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA

Orel I., V. Guillermina. — Naročnino dobili v redu. Hvala za v tiskovni sklad. Pozdrav!

A. ., Sev. Amerika. — Vaši prošnji smo ugodili. Če se bo Vaš brat oglasil, Vam bomo takoj sporočili. Sprejmite naše pozdrave.

A. Brezovar, Capital. — Naročnino za Vas in za Pustovrha sprejeli v redu. Sprejmite naše pozdrave!

T. Černilogar, Sev. Amerika. — Hvala za pozdrave. Sledi pismo. Sprejmite naše pozdrave vsi.

M. Ferletič, Lomas de Zamora. — Naročnino smo prejeli v redu. Naslov smo tudi imeli, kakor ste ga nam sporočili, a menda ni bil dovolj natančen. Sedaj upamo, da boste dobivala v redu. Pozdrav!

N. P., Beograd. — Članek o Rusiji ni v našem smislu in kakor sedaj vidite, tudi v jugoslovanskem ne, zato ga ne priobčimo. Drugi, o domovini, pa pride na vrsto. Pozdrav!

I. Rožič, Chaco. — Naročnino prejeli v redu. Kakor pišete, Vas je zelo obiskavala nesreča, a ste vse prestali in premagali. Če se je omenjena nesreča ne po krivdi omenjenega Italijana zgodila, ne boste nobene odškodnine dobili. Če pa je nesrečo on zakrivil in mu imajo kaj vzeti, lahko izročite zadevo kakemu advokatu, vendar se morate z njim tako zmeniti, da mu plačate še le tedaj, ko Vam dobi tožbo. Sprejmite naše pozdrave!

F. W., Chaco. — Kakor pišete je kooperativna poljedelska zadruga določila $ 1000.— v kulturne svrhe, to je nabavo domačih in tujih knjig, med njimi tudi slovenske in srbohrvatske, ker vas je več članov Slovencev in Hrvatov pri omenjeni zadrugi. Vprašate nas, kje bi najceneje kupili potrebne knjige.

V Buenos Airesu ne poznamo nobene take knjigarne. Iz Jugoslavije pa bi jih bilo sedaj težko naročiti. Pač pa poznamo tu v Buenos Airesu nekaj zasebnikov, ki imajo lepe knjige in so jih menda pripravljeni za primerno ceno prodati. Če želite, mi bi vam lahko natančneje sporočili, oziroma govorili z omenjenimi.

Na naslove, ki ste jih nam poslali, smo poslali parkrat list na ogled. Če se kateremu list dopade, poizkušajte malo poagitirati ter nam pošljite naročnino. Sprejmite naše pozdrave!

L. T., Santa Cruz. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav!

Vsi drugi, ki ste poravnali naročnino pri naših zastopnikih in inkasantih ter upravništvu, imate tozadevno potrdilo.

Nepozabite sproti poravnati naročnine!

NACEK OSTANE NACEK

Učitelj je skušal učencem dopovedati, da bi morali ljudje, ki imajo vsega dovolj, del svojega bogastva podariti drugim, ki nimajo nič. Da bi pa lažje razumeli, je poklical Naceta in mu rekel:

"Nacek, predstavljaj si, da imaš velik škrnicelj sladkorčkov. Kaj boš naredil z njimi?"

"Pohrustal jih bom!" je odgovoril Nacek.

"Dobro. A misli si, da stoji zraven tebe reven dečko, škrnicelj pa je takole velik... Saj ni mogoče, da bi vse sladkorčke pohrustal sam!"

"Pa bi jih vseeno!" je Nacek vztrajal pri svojem.

"No, parecimo, da si pohrustal vse sladkorčke — samo trije so ti ostali. Kaj bi naredil z njimi?"

"Pohrustal bi tudi te!"

"DESETI BRAT"

"Slovenski dom" bo priredil v soboto 25. maja, na argentinski narodni praznik, ob 9 uri zvečer v armenski dvorani, ulica Acevedo 1353 (na višini Rivera 700) narodno igro v petih dejanjih "DESETI BRAT".

"DESETI BRAT", ta priljubljena igra bo prikazana v stari obliki, v kakršni smo jo imeli priliko neštetokrat videti doma ter bo v tej prvič v Buenos Airesu podana.

Toliko v pravočasno opozorilo vsem prijateljem našega izseljenskega odra, med katerimi ne bo pač nobenega, ki ne bi prišel gledat "Desetega brata", najbolj priljubljeno izmed vseh slovenskih ljudskih iger. Saj imate tudi lepo priliko zato vsi, ker je dvorana na zelo prometnem kraju in so prometna vozna sredstva iz vseh strani. Torej ne samo iz vseh mestnih okrajev, ampak tudi iz bližnje okolice.

Rojaki in rojakinje! Ne opustite tedaj te ugodne prilike in pridite pogledat našo lepo igro.

Opozorite nanjo tudi svoje prijatelje in znance!

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

KAŽIPOT

za ulico, v kateri se nahaja dvorana, kjer bomo imeli 25. MAJA zvečer priliko videti našo najbolj priljubljeno igro "DESETI BRAT".

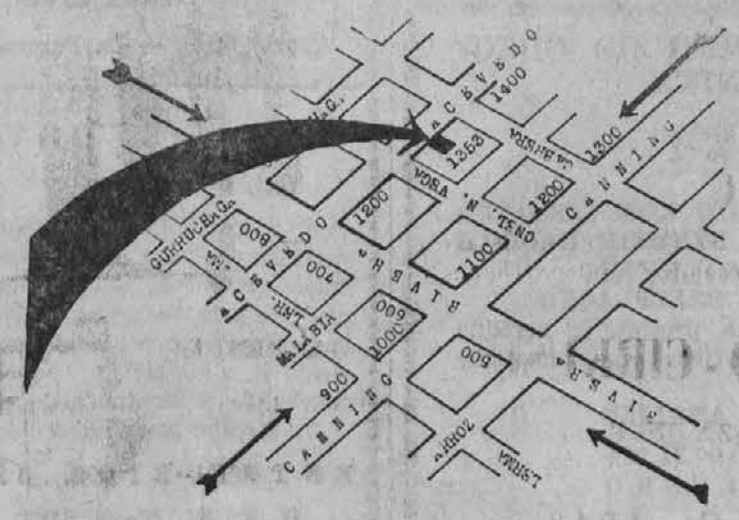

MNOGO LJUDI TEKA

celo življenje za srečo, a njih želje se ne spolnijo, kajti resnično blagostanje ne pride po naključju. Računajte za resnostjo in **VARČUJTE**, pri čemer Vam pomagamo mi z tem, da Vam odpremo **HRANILNI RAČUN** z samo $ 5.—.

Vaša **DENARNA NAKAZILA** z **ZRAČNO** pošto -- **BREZPLAČNO** naravnost na prejemnikov dom brez odbitkov in z podpisanim potrdilom, bodo pri nas **NAJBOLJE IZVRŠENA.**

Jugoslovanski Oddelek

BANCO HOLANDES UNIDO

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala: Bmé. MITRE 234 | Podružnica CORRIENTES 1900

Od koder že prideš k DI FRANKU pojdi

RESTAVRANT

"La Corneta del Cazador"

RECONQUISTA 458

U. T. 31-5878 Buenos Aires

Prvovrstna kuhinja.

Domača in uvožena vina ter prava bosanska slivovica.

YUGOESLAVOS EN DOCK SUD Y AVELLANEDA

Visiten las más grande SASTRERIA de la localidad

"Las Malvinas"

Confecciones y camisas!

Seriedad y prontitud!

L. N. ALEM 1490

Dock Sud Avellaneda

Krojačnica 'Gorica'

Ako hočete biti vedno dobro in elegantno oblečeni, pridite v krojačnico 'GORICO', kjer boste, vedno najbolje in po vašem okusu postreženi. — Imam na razpolago tudi prvomodne srajce in kravate ter druge moške potrebščine.

Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires

Nasproti postaje La Paternal

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo.

Rojakom se priporoča

PETER FILIPČIČ

WARNES 2101 esq. Garmendia

U. T. 59 - 2295

La Paternal Bs. Aires

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

"SLOVENSKI DOM"

Vabi

na veliko društveno

DOMAČO ZABAVO

ki se bo vršila v **NEDELJO 28. APRILA** t. l. ob 4 uri in pol v društvenih prostorih, ulica Gral. **CESAR DIAZ 1657** (tri kvadre od Av. San Martin).

SPORED:

1. "MORNAR", deklamacija, Ida Pečenko.
2. F. Ferjančič: "PLANINARICA", poje mešan zbor.
3. "PERICE", kuplet, izvaja mladinski odsek.
4. Kam. Vašak: "MLATIČI", poje moški zbor.
5. Burka v 1. dejanju:

"PRESKRBEN OČE"

OSEBE:

Dr. Giselij, tajni svetnik	I. Berginc
Tildka, njegova žena	R. Nanut
Lotka, njuna hčerka	A. Sancin
Dr. Kapel, priv. docent	J. Švagelj
Celestina, Lotkina teta	D. Groser
Babeta, kuharica	I. Jekše

Po sporedu ples in prosta zabava.

K obilni vdeležbi vljudno vabi

ODBOR

POZOR ROJAKI in ROJAKINJE: V soboto, na argentinski praznik 25. MAJA ob 9 uri zvečer v armenski dvorani: "DESETI BRAT"!

Slovenci doma in po svetu

STRAŠNA NESREČA V ISTRSKEM RUDNIKU

Pred nekaj tedni smo poročali o hitrem razvoju Raškega premogovnika, kjer bodo v kratkem začeli graditi novo rudarsko mesto. V sredo, dne 28. februarja, je pa ta rudokop zadela grozna nesreča. V globini 280 m je nastala eksplozija, ki je ubila preko 60 delavcev, nad sto jih je pa težko ranila. Zamena ki je bila ravno nastopila delo, je štela par sto ljudi. Prav po božji sreči je ob nenadnem poku večini uspelo zbežati v sosedne rove in uteči smrti. Kako je eksplozija nastala, še ni ugotovljeno. Vse rudniško delavstvo je takoj po nesreči pod vodstvom inženirjev in delovodij šlo na reševalno delo. Vsa požrtvovalnost pa ni mogla zmanjšati visoke številke smrtnih žrtev, pač pa se je posrečilo spraviti še pravočasno mnogo hudo ranjenih na varno in v bolniško oskrbo. Med mrtvimi je mnogo domačinov Istrijanov, zato je nesreča še bolj pretresla to pretrpinčeno našo deželo, zlasti okolico Labinja.

Po tej hudi nesreči je bilo komaj delno vzpostavljeno obratovanje. Rudniki so v celoti pričeli obratovati šele okoli 5. marca. Število mrtvih rudarjev je poskočilo na 86, ranjenih rudarjev je okrog 100. Oni rudarji, ki so bili lažje ranjeni so že zapustili bolnišnico. Reševalna dela so se 1. marca še nadaljevala in iz rudniških rovo so nosili novežrtve.

Pri tej veliki nesreči v raških premogovnikih v Istri so se smrtno ponesrečili sledeči rudarji iz goriške pokrajine: Lojze Furlan iz Bovca, Josip Hvala iz Idrije, Josip Kravanja iz Soče, Štefan Čuk iz Črnega vrha nad Idrijo, Anton Marc in Stanko Trbižan iz Planine pri Vipavi, Ferdinand Čar iz Idrije, Janez Komac iz Soče, Rafael Leskovec iz Črnega vrha nad Idrijo, Janez Mesesnel iz Goč. Trupla ponesrečenih so prepeljali v domače kraje, kjer so jih slovesno pokopali. Osirotelim družinam je obljubljena pomoč.

POGREB PONESREČENEGA RUDARJA

Planina pri Vipavi. — Zelo slovesen je bil pogreb 40-letnega Antona Marca, ki ga je ob zadnji nesreči ubilo v raškem premogovniku v Istri. Na zadnji poti so rajnega spremljali vsi do solz ganjeni tarani ter zastopniki civilnih oblasti in stranke. V cerkvi je domači pevski zbor zapel več pesmi, med drugimi tudi pretresljivo "Vigred se povrne". Pokojni je bil tudi sam vnet član tega pevskega zbora, dokler je bil še doma. Vedno je bil zaveden mož. Skrb za družino ga je gnala z doma. Zapušča ženo in tri nedorasle otroke.

Ob isti rudniški nesreči je izgubil življenje tudi 25-letni Stanko Trbižan, doma prav tako iz naše fare. Naj jima bo lahka zemlja!

TRŽAŠKE NOVICE

V tržaški pokrajini so podpisali sa 182 milijonov lir novega devetletnega državnega posojila. V primeri z goriško pokrajino, ki je dala deset milijonov, je to zelo visoka številka, ki govorno priča o gospodarskem ustroju in stanju Julijske Krajine. Kjer je trgovina in velika obrt, je še nekaj denarja; kmečki deli dežele so pa res revni.

— V tržaških ladjedelnicah bodo spustili v morje veliko ladjo "Stockholm", katero delajo po naročilu švedsko-ameriške paroplovne družbe v Goeteborgu. Ladja "Stockholm" je bila pred letom dni že skoraj dovršena, a jo je v januarju lani požar tako poškodoval, da so jo morali potopiti. Sedaj so v rekordnem času zgradili drugo, modernejšo.

— Pred posebno sodišče za varstvo države pride skupina špekulantov z valutami. Hoteli so spravili 230.000 lir na varno v inozemstvo. Najeli so nekega Staffetta, ki naj bi nesel omenjeno vsoto čez mejo. Ko je ta imel denar v rokah, se je poslovil in ni dal več glasu o sebi. Računal je pač, da ga lastniki tisočakov ne bodo naznanili policiji, ker bi tudi sami imeli sitnosti. Poštenjak pa se je zmotil, kajti taki vsoti se nihče ne odpove prav rad. Osleparjeni denarni možje so javili zadevo pristojni oblasti kot sleparijo; toda kmalu se je pokazala tudi njihova krivda. Policija je zaprla prizadete in poiskala še Staffetta. Sedaj se vsa lepa družba tolaži v ječi v pričakovanju sodne obravnave.

NAJDENO TRUPLO

Budanje. — Ob državni cesti, ki pelje iz Ajdovščine proti Colu, so otroci našli mrtvo truplo. Bil je 27-letni Ivan Lampe, doma iz Višenj v župniji Col. Zdravnik je ugotovil, da je zmrznil pred štirimi dnevi. Pokopali so ga pri nas. Naj počiva v miru!

Tudi v naši vasi se je pojavila živinska kužna bolezen.

VELIK POŽAR PRI GODOVIČU

V soboto zvečer je v Godoviču začel goreti senik posestnika Franca Grudna. Ogenj se je hitro razširil na skupino bližnjih hiš. Ogrožena je bila že tudi postaja karabinjerjev, katero so izpraznili. Brž ko se je vest o požaru razširila, so prihiteli na pomoč gasilci iz Idrije, iz Črnega vrha in iz Hotedršice z jugoslovenske strani. Ob eni ponoči je dospel oddelek gasilcev iz Gorice. Gasiti so pomagali tudi vojaški oddelki. Združenim močem se je kljub velikemu pomanjkanju vode posrečilo požar najprvo omejiti in nato pogasiti. Ko je bilo delo končano, se je poveljnik goriških gasilcev inž. Del Neri zahvalil jugoslovanskim gasilcem iz Hotedršice za njihovo brezprimerno požrtvovalnost. Škode je več kot 100.000 lir. Zgorelo je med drugim kakih 140 stotov sena in en vojaški tovorni avtomobil.

OBČNI ZBOR ZVEZE MLEKARSKIH ZADRUG

Zveza mlekarskih zadrug za gornjo Soško dolino je imela v soboto v Gorici svoj redni letni občni zbor. V tej Zvezi je včalnjenih 112 mlekaren.

SMRT UGLEDNEGA GORIŠKEGA SLOVENCA

V Kanalu na Goriškem je zatisnil svoje oči g. France Čargo, oče znanega slovenskega slikarja umetnika Jankota, ki živi v Ljubljani. Njegov pokojni oče, sin ugledne kmetske družine v kanalski dolini, rojen leta 1867, jekončal z izredno pridnostjo goriško gimnazijo in je potem služil v odvetniških pisarnah, med drugim pri pokojnem dr. Tumi, ki Čargota omenja v svojih "Spominih". Rajni se je namreč živahno udejstvoval v narodnem življenju goriških Slovencev za časa monarhije, ni pripadal nobeni stranki in je bil med borci za uveljavljenje slovenskega jezika na sodnijah. Ko je vstopil v sodno kariero, v kateri je služil tako v Gorici, kakor v Tolminu in Kanalu, ga najdemo med rodoljubi, ki so ustanovili narodno čitalnico in pevski zbor v Tolminu, kakor tudi druga narodna društva goriške dežele. Povsod se je zavzemal za kmetsko ljudstvo, čigar miselnosti je ostal zvest do konca. S svojo pokojno soprogo Amalijo, rojeno Sovdat iz Tolmina, vzorno krščansko materjo, je imel pet otrok, od katerih je eden že v večnosti. Janka smo že omenili, Ljubo je doktor trgovinskih ved v Zagrebu, Mirko pa zasebni uradnik v Kanalu. V novi državi je služil pokojnik, ki je bil na koncu vodja zemljiške knjige, v Pulju in je bil potem premeščen v neko mestece južne Italije; nato je šel v pokoj. Njegov stric Angel je bil župnik, znan po vsem Goriškem. Pogreb obče priljubljenega narodnjaka Kanalske doline je bil v soboto, 30. pr. m. Njegovi rodovini naše iskreno sožalje!

ZA ZVIŠANJE ROJSTEV IN POROK

Iz uradnih podatkov razberemo, da je italijanska vlada v času od 1. marca 1935, ko so se nagrade ustanovile, do 29. februarja t. l., razdelila za 382,478.557 lir, tedaj za skoro 383 milijonov lir podpor novoporočenim in družinam s številnim naraščajem. V času od 1. januarja 1937 do 29. februarja 1940 je bilo razdeljenih tudi za skoro 18 milijonov lir nagrad družinam, ki so dobile dvojčke. Priznati moramo, da je to krepka in sistematična skrb za rast naroda.

CEMENTNA TOVARNA V ANHOVEM PRI KANALU

Cementna tovarna v Anhovem, ki se sedaj imenuje Salona d'Isonza po svojem izvoru v Dalmaciji, živahno dela in neprestano povečuje svoj obrat. Tudi sedaj so v gradnji novi tovarniški prostori in delavnice. Po zadnjih podatkih zaposluje tovarna 950 delavcev, med katerimi je mnogo domačinov iz domače in sosednjih vasi. Za delavce je urejena tudi posebna kuhinja. Po skoro neverjetnih podatkih tržaških listov, dobijo v tej skupni kuhinji delavci tečno in zadostno kosilo in večerjo za skupno 4 lire dnevno. Pred dnevi je obiskal podjetje pokrajinski politični tajnik iz Gorice. Pri tej priliki je bilo sklenjeno, da se sezida v središču občine fašistovski dom.

POMLAD PRIHAJA

Po dolgem oklevanju in številnih zapletljajih je končno vendarle prišla letošnja spomlad. Sicer je še nekam plaha in brez prave pomladne topline, ljubkosti in prešernosti, vendar upamo, da nas ne bo več zapustila. Bilo bi to tudi prehudo, za vse kmečko delo, za naše njive in travnike pretežak udarec, saj je že itak vse v zastoju. Upamo, da se bo v prihodnjihdneh narava razbohotila in bo zavriskala prava goriška spomlad!

126 ZIBELK ZA NOVOROJENČKE

Ob priliki veselega dogodka v vladarski hiši, ko je prestolonaslednica princezinja Marija Pijemontska povila zdravo dekletce, je Zveza italijanskih mater za našo pokrajino sklenila obdarovati z zibelkami revnejše matere v naši deželi, ki so v tem času rodile. Občina Soča, Bovec, Kobarid, Breginj, Grahovo, Črni vrh, Col, Št. Vid pri Vipavi, Šempas, Sv. Križ pri Ajdovščini, Črniče, Dornberg, Rihemberk, Štanjel na Krasu, Opatje selo, Temnica, Komen, Renče, Miren, Dolenje v Brdih, Dobrovo, Kal nad Kanalom, Grgar, Čepovan, Trnovo nad Gorico in Anhovo ter še par furlanskih so dobile vsaka po 3—6 zibelk s potrebno opremo in z obleko za malčka. Na praznik sv. Jožefa so bile potem te zibelke razdeljene med matere, ki jih je občina v sporazumu s strankino organizacijo smatrala za vredne in potrebne. Razdelitev se je izvedla z majhno svečanostjo, g. čupnik je bil povabljen, da je zibelke blagoslovil.

DVESTOLETNICA GORIŠKEGA GLEDALIŠČA

Pred kratkim je obhajalo goriško Verdijevo gledališče dvestoletnico svojega obstoja. Ta znameniti zgodovinski dogodek je Gorica primerno proslavila s številnimi prireditvami v času od 21. marca do 20. aprila. Za pričetek jubilejnih slovesnosti v četrtek 21. marca so uprizorili Forzanovega "Cezarja". Dne 3. in 5. aprila smo slišali Verdijevega "Otella", pri katerem so sodelovali nekateri priznani pevci. Potem smo imeli velik simfoničen koncert pod vodstvom odličnega domačega kapelnika Lipizerja ter so nastopile zaporedoma v malih presledkih tri dobre potujoče gledališke družbe.

HUDA AVTOMOBILSKA NESREČA JE ZAHTEVALA SMRTNO ŽRTEV

V bližini Sv. Lucije se je pripetila strašna avtomobilska nesreča, ki je zahtevala smrt uglednega veletrgovca g. Jožefa Grilca iz Idrije. Zjutraj okrog 9 je privozil g. Grilc s svojim avtomobilom, katerega je sam krmaril, po državni cesti iz Idrije že mimo znanega betonskega most, ki pelje na svetolucijsko postajo, v bližino Sv. Lucije, ko je zaradi nenadne nesreče prednji del voza krenil zvso brzino proti robu ceste, zrušil ograjo in zgrmel po strmem bregu proti strugi Idrijce, ki se tam že spreminja v globoko Svetolucijsko jezero. Avto se je pet- ali šestkrat prekopicnil in obtičal grozno razbit v majhnem grmovju 4 metre nad vodo. Priletel je preko škarpe in travnika nad 30 metrov v globino. Med prevračanjem so potniki — štirje so bili nesrečneži — popadali iz valečega se voza in obležali na mestu. Grozni prizor je opazovalo več ljudi v onemelem strahu. Prihiteli so takoj na pomoč in spravili ponesrečenec na cesto, kamor je kmalu prihitel na pomoč poklicani svetolucijski zdravnik dr. Gentile, ki se je požrtvovalno zavzel za ranjence. Potem, ko so bili za silo obvezani, so se trije: g. Srečko Bajt, trgovec in fotograf, ter g. ravnatelj Rafael Kobal z ženo, odpeljali domov v Idrijo, kjer bodo precej dolgo celili svoje hude poškodbe, g. Grilca, pri katerem je zdravnik ugotovil poškodbo hrbtenice, so pripeljali pa v sanatorij sv. Justa v Gorico. Njegovo stanje se je pa hitro slabšalo in čez dva dni je nesrečni mož izdihnil. Prepeljali so ga v Idrijo in tam ob silni udeležbi in ob splošni žalosti zakopali. Naj mu sveti večna luč! Žalujočim, zlasti gospe sogrogi, naše iskreno sožalje! Pokojni je bil po rodu iz zelenega Štajerja. Pred svetovno vojno je prišel v Idrijo, kjer se je izučil kot trgovski pomočnik, se udomačil in se pozneje tudi osamosvojil. Bil je podjeten trgovec, priden gospodar in značajen, zaveden mož, ki si je znal ustvariti lepo premoženje in si je priboril tudi splošen ugled. Njegova nenadna in prezgodnja smrt — saj je imel šele 55 let — je vzbudila zato splošno obžalovanje.

SMRT ZNANEGA GOSTILNIČARJA

V sredo 29. marca popoldne so v Kronbergu pri Gorici položili k zadnjemu počitku zemeljske ostanke Jožeta Mačusa, lastnika znane nadambarske gostilne. Dočakal je 60 let. Vsa povojna leta je trpel pod posledicami svetovnega klanja, zadnje tedne se je pridružila pa še huda bolezen, kateri je podlegel. Bil je dober človek. Naj počiva v miru!

SMRT UGLEDNE GOSPE

Na velikonočni ponedeljek zvečer je nenadoma izročila svojo dušo Stvarniku ga. Srečka Abuja, soproga g. Andreja Abuja, solastnika znane vinske veletrgovine v Gorici. Pokojnica je bila dobra žena in blaga,mehka mati, ki je živela le za svojo družino. Doma je bila iz Saleža pri Zgoniku na Krasu. Smrt jo je uropala njeni družini v dobi 46 let. Naá počiva v miru! Žalujočim naše sožalje!

Trgovina čevljev
BELTRAM
Vsakovrstna izbera čevljev in copat.
Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

RESTAVRACIJA
"PRI ŽIVCU"
kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravni tudi za svatbe.
Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

SLJIVOVICA
ŽGANJE
PELINKOVEC
VERMUT
Zlatko Badel
Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.
U. T. Olivos (741) - 1304

CERKEV SO OKRADLI

Podružno cerkev sv. Kvirina nad Desklami vSoški dolini so pred velikonočjo obiskali tatovi. Vdrli so v skromni božji hram in odnesli, kar se jim je zdelo le kaj vredno in primerno: 6 svečnikov, 12 sveč, 2 srebrna ciborija in še nekaj kovinastih malenkosti in 2 oltarna prta. O božjeropnih zlikovcih ni sledu. Posebno znamenje časa je, da so pobrali vse kovinaste predmete.

STOLETNA BOVČANKA JE UMRLA

V začetku marca smo priobčili v "Slov. listu" kratek življenjepis Marije Mlekuž iz Pluženj pri Bovcu, ki je lani v decembru dopolnila 100 let. Zapisali smo takrat tudi starkino izjavo, da se ji še ne mudi umreti in da še rada živi. Njena želja pa ni imela dobrega teka. Na veliki petek je stoletna mati v Gospodu zaspala.

SMRT UGLEDNE ŽENE

V Gorici je umrla v visoki starosti gospa Casagrande, žena znanega nekdanjega trgovca v Ajdovščini, ki se je po vojni umaknil v Gorico. Naj ji sveti večna luč!

SMRT ŽANJE

V Gorici je umrl državni upokojenec g. Štefan Cigoj, po rodu Vipavec. Dočakal je nad 70 let. Pred vojno je dolgo vrsto let služboval pri finančni straži v Istri, kjer se je poročil z zavedno Hrvatico. Kot upokojenec je živel v Gorici, kjer so njegovi sinovi ugledni trgovci. Bil je pošten, značajen mož. Pokoj njegovi duši, žalujočim naše sožalje!

MUSSOLINIJEV POLK

Od l. 1926. je v Gradiški ob Soči nastanjen 11. bersaljerski polk, v katerem je med svetovno vojno služil Mussolini. Pred dnevi so v parku vojašnice slovesno odkrili dučejev doprsni kip iz brona. Kip so podarili tovariši bersaljeri iz vse Italije, da počaste polk in ovekovečijo to zanimivo dejstvo.

ZOPET TRI SMRTNE ŽRTVE VOJNEGA STRELIVA

Štirje znanci, vsi iz Gorice, ki so se že dolgo bavili z zbiranjem vojnega železa, so pred dnevi staknili v goriškem Panovcu večjo granato. Ko so jo hoteli odpreti, da bi jo izpraznili, je eksplodirala. Učinek je bil grozen. Ko so prihiteli na kraj nesreče nekateri ljudje, ki jih je privabil tja silni pok, se jim je nudil strahovit prizor: na majhni jasi okrog globoko razkopane jame, ki jo je povzročila eksplozija, so v mlakužah krvi ležala štiri razmesarjena trupla. Dva nesrečnika, eden povsem brezglave, sta bila že mrtva, druga dva sta bila še pri življenju in ju je "Zeleni križ" odpeljal v bolnišnico, kjer je pa eden drugi dan podlegel, drugi — neki osemnajstletnik, najmanjši izmed družbe — se pa bori s smrtjo.

DELA SE ŠE NE BODO ZAČELA

Pred kratkim smo govorili o gradbi nove splošne bolnišnice v Gorici in izrazili svoje veselje, ker je kazalo, da se bodo pred dvema letoma ukinjena dela zopet začela in dokončala. Naše veselje je bilo preuranjeno, dela se še ne bodo začela. Dne 8. februarja je bila dražba del, ki bi se še morala izvesti, oglasil se pa ni noben podjetnik, ki bi jih hotel prevzeti. Dražba je ostala brez ponudnikov. Kaj je vse stavbenike tako oplašilo, nam ni znano.

DVA GROBA

V Svetem je umrl skrbni in delavni posestnik Ivan Pipan v starosti 70 let. Obče spoštovanemu možu želimo večni mir!

— V Škrbini je zatisnilo svoje oči mlado dekle Felicija Fakin. Bila je dobra mladenka, doma iz ugledne hiše. Naj ji sveti večna luč!

UMETNIŠKA RAZSTAVA V GORICI

Težko je zabeležiti v zadnjih letih (razen književnih) kake kulturne dogodke med primorskimi Slovenci. Krivda, seveda, njih ne zadene. Zato je tem bolj razveseljiv sleherni še tako drobcen pojav kulturnega življenja tam doli.

Med te spada tudi razstava mladega talenta Viktorja Birse, ki razstavlja od 20. marca v Gorici v Bottega d'Arte 25 svojih zadnjih del.

Naj domačega tridesetletnega umetnika najprej malce predstavimo. Doma je s Kobjeglave na Krasu. Po očetu je deloma Vipavec, Rihemberžan. Hiša je kmečka. Birsa je študiral srednjo šolo v Idriji, potem v Vidmu, nato še na srednji risarski šoli v Trstu, kjer je prav za prav našel samega sebe. Življenje je pa mladega človeka prisililo od čopiča v občinsko pisarno. Vendar se je kmalu otresel pisarniških spon in je lahko s pomočjo svoje sedanje družice, učiteljice, lahko nameril prve korake v hram umetnosti. Spoznal se je z znanim tržaškim umetnikom Djalmo Stultusom (po materi Slovenec!), ki ga je vodil in jemal s seboj na umetniške pohode.

Tako je mladi Birsa l. 1934 lahko pripravil v Trstu svojo prvo umetniško razstavo, ki je doživela popoln umeniški in materialen uspeh. Kritik Benco ga je v "Piccolu" pohvalil.

Opogumljen po teh uspehih je mladi kraški umetnik šel v Rim, kjer se je seznanil z družbo umetnikov. Pri teh se je izpopolnjeval v kolikor so mu tesne razmere slovenskega umetnika dopuščale.

Toje v veliki meri tudi vzrok, da mora risati le manjša platna, ker jih laže proda. Večji njegovi deli sta doslej le kupola v cerkvi v Segni blizu Rima in oltarna slika sv. Florijana v Žabljah na Vipavskem. Po večini je mojster pokrajinskih slik. največ je jesenskih motivov z rodnega Krasa in poletnih z Vipavske doline. Tu dobro zadene skrito pesem, bol in veselje narave. V Rimu je naslikal precej pokrajinskih motivov iz Kampanije in jih je vse oddal.

Vse kaže, da se bo dobro razvil ta novi primorski talent, zlasti ker ima energično voljo, da prodre. Italijanska javnost ga že dobro pozna in ima tudi precej odjemalcev med njo. In naša?

Birsa pripravlja po Goriei še razstavo v Rimu in v Beogradu. Želimo mu uspehov tudi zato, ker se pokaže, da tam doli ni še zamrlo sleherno kulturno tlenje.

R. B.

V domovini

Ob krasni gozdni cesti proti slapu Savice, ob vznožju gorâ, "v kraljestvu Zlatoroga", je vojno pokopališče. Eno najzanimivejših, kar sva jih s tovarišico Angelo videla po Evropi. Morda so slična kje po Tirolskem, mogoče na Koroškem, toda na naju je to napravilo mogočen vtis. Kakor so vojna pokopališča avstrijskih vojakov po Primorskem žalostno zapuščena, je to negovano kakor vrt.

V sredi je kapelica in v nji nabožna slika. Napis nad kapelico pravi:

"Potomci! Ostanite si edini,
da zaman našo nismo kri prelili!"

Pač domoljubno geslo, ki pa ima baš med temi grobovi res važen pomen.

Kajti to pokopališče je mednarodno kot malokatero v. tolikšni meri, ako tudi je majhno .

Na tem koščku bohinjske kotline je zemlja dovolj globoka, da je bilo v njo mogoče zakopavati mrtvece. poskušali so tudi drugje, a je kamenje tik pod rušo. Zakopavali so truplo tik trupla. ker je bilo treba hraniti s prostorom. Tu leže slovenski moje in fantje, ki so bili ranjeni v boju z Italijani v bližnjih gorah. Prinesli so jih v to kotlino v vojaško bolnišnico. Kdor ni mogel živ iz nje, so mu dali prostor v tej zemlji. Poleg njih leže Rusi, Rumunci in Italijani. Na fronti so jim bili sovražniki. Kolikor so jih vjeli, jih je Avstrija uposlila pri gradnji cest in raznih drugih delih. Tako je bilo mnogo vojnih jetnikov posalnih na garanje v bohinjsko kotlino in v gore. Nekateri so se pri delu ponesrečili. Mnogi so vsled slabe hrane zboleli. Marsikdo izmed njih je podlegel. Mudilo se je, pa so jih zakopavali kar tu — "sovražnike" poleg svojih ubitih vojakov.

In napis na pokopališču pravi:

"Tujci prej, ste bratje nam postali,
ko so v našo prst vas zakopali.
Žarko sije vam nebo planinsko,
pokoj diše jezero Bohinjsko."

Na grobovih so križi z imeni pokopanih. Slovenska, nemška, madžarska, ruska, češka, hrvatska, rumunska in italijanska imena. Slovenskih je najmanj.

In na drugem kraju pokopališča je verz, popravljeni verz navedene kitice:

"Tujci prej, zdaj bratje ste postali,
ko so tu — grobove vam skopali!
Žarko sevaj, sonce vam planinsko,
pokoj dihaj, jezero Bohinjsko."

Angela je snemala slike. Jaz sem šel od križa do križa in čital imena. Koliko različnih narodnosti je zastopanih na tem malem koščku zemlje! Ljudje, ki so se v življenju na ukaz morali pobijati, leže sedaj drug tik drugega mirno in spokojno. Ob stezah med grobovi raste drevje, grmičevje in planinske rože. Bil je kristalno čist dan. Na pokopališču je pulil plevel in čistil steze srednje star moški.

"Ste tu stalno uposleni?"

"Ne. Plačajo mi nekaj malega, pa pridem sem kadar utegnem."

"Kdo vam plačuje? Država?"

"Ne. Država se nebriga. Tujsko prometno društvo ima to v oskrbi."

"Kdo je to društvo?"

Dejal je, da sam ne ve. Najbrž nekaj dobrih ljudi v tej soseski, nekateri v Ljubljani in morda še kje. Sicer pa so se že naveličali dajati. Sklenili so grobove prekopati, pobrati iz njih kosti, kar jih je še, in zakopati vse skupaj v en grob in nad njim bo kamen z napisom. Denar v ta namen že zbirajo, je rekel.

Na drevju so ščebetale ptice, sonce je pripekalo in mož je delal. Kapelica je prijetno samevala. Na dveh križih so bile sveže rože. Na enemu je bilo rusko, na drugem madžarsko ime.

"Kdo prinaša sem to cvetje?" je vprašala Angela.

"Rusu neka dama iz Bohinjske Bistrice," je pojasnil mož. "Prijatelja sta bila. Madžaru pa vdova. Vsako leto pride sem, joka par dni, naloži na križ in grob rož, ki jih nabere na polju, in odide."

"Ali prihaja sem mnogo sorodnikov teh, ki so tu pokopani?" Mož je vstal, si počehljal lase z lopatko, s katero je ruval plevel, gledal zamišljeno proti Komarči in ji rekel: "Prva leta jih je veliko prihajalo. Posebno naših in iz čeških krajev. Otroci, moški in ženske. Včasi mi je bilo kar težko. Najprvo je udrla v jok ženska, za njo otroci in potem še moški. Nu, zdaj prihajajo sem le še turisti. Otroci so te može — svoje očete — pozabili, starši so jim pomrli, vdove pa so se pomožile, ali pa jim manjka denarja, da bi mogle prihajati tako daleč. Turisti pa ta kraj radi pogledajo." Spet je počenil in nadaljeval svoje delo.

Še sva hodila med križi in brala. Na tistega, ki je bil najbolj trden, v senci za kapelico, z rumunski imenom, je položila Angela svoj šop rož,ki jih je nabrala na bližnjem travniku. Naj bo v imenu njegove matere, ako je še živa, je rekla.

*

Uradnica v Zlatorogu je nama pripovedovala o oficirju — "nemški beštiji", ki je nekaj lučajev stran ukazal dvema ruskima ujetnikoma skopati grob. Ko je bil dovolj globok, sta morala leči vanj, drugi jetniki pa ju živa zakopati. "Morali so", je rekla, "ali pa jih bi postrelil!"

"Ni verjetno", je ugovarjala Angela. "Kako veste, da se je to res zgodilo?"

"Pri Sv. Duhu živi kmet, ki je to videl in ga še zmerom preleti groza, kadar pripoveduje o tem zverinskem dogodku", je trdila uradnica.

"Kaj sta storila?"

"Pravijo, da nič posebnega. Zamerila sta se mu menda vsled neke ženske. Oficir je zdivjal in ju pokončal."

Angel Cerkvenik je pred leti napisal povest o sličnem dogodku. Ali pa morda ravno o tem. Ko jo je nam poslal, je v pripisu omenil, da se

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo,

obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJŠEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniski pregled za vsakovrstne bolezni $ 3.—
Ordniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI **SUIPACHA 28**

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 , lepo sliko v barvah.
Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje **MARKO RADALJ**

Facundo Quiroga 1325
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

"Jaz nakažem od tu denar v domovino, ga vlagam v hranilnico in govorim v svojem materinskem jeziku".

Ko uporabljate hitri način nakazovanja denarja, katerega, Vam nudi Banka Boston, pomnite, da v tem Oddelku zamorete vložiti tudi Vaš denar na varčevanje.

Izkoristite to možnost, ki jo Vam daje Banka Boston in katera Vam omogoča izvršiti vložek ali dvig v najkrajšem roku in biti postrežen v Svojem maternem jeziku.

V Jugoslavijo ali Italijo v nekoliko dneh

Naš način nakazovanja denarja omogoča izplačilo nakazane vsote v kateremkoli kraju Jugoslavije in Italije in v najkrajšem roku in to v gotovini. Kasneje se Vam dostavi odgovarjajoča priznanica s lastnoročnim podpisom prejemnika in označenjem dneva izplačila. Izkoristite tudi Vi to za Vas ugodno priložnost.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bmé. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

stvar nanaša na resničen dogodek.

*

V Bohinjski Bistrici, v dolini med Dobravo in Ajdovskim gradcem, je župnijska cerkev sv. Miklavža in pokopališče okrog nje. Mene je na njemu zanimala visoka marmorna plošča ob zidu cerkve. Postavila jo je avstrijska vlada v spomin tu pokopanim delavcem, ki so bili ubiti pri gradnji bohinjskega predora. Besedilo nanji je nemško in v ploščo pa ponosno vrezan grb dvoglavega orla, ki je takrat na svetu še veliko pomenil. Imena ubitih delavcev so večinoma slovenska, hrvatska in srbska. Grb, ki jih je hotel počastiti s tem marmorjem, je zdaj tudi med pokojnimi.

Gradnja bohinjskega predora je bila spremljana z mnogimi nesrečami. Morda so inženirji delo slabo planirali, mogoče se za varnost delavcev niso brigali, ali pa je bilo res, kot so trdili, da so pri vrtanju skozi goro naleteli natežkoče, ki jih je bilo silno težavno premagati.

Predor je bil dograjen v letih 1903—1910. Dolg je približno tri milje. Pokojna Avstrija ga je smatrala za eno izmed svojih najbolj strategičnih naprav. Zdaj je le bližnjica za železniški promet med Nemčijo, Gorico in Trstom. Do padca čehoslovaške republike je bilo na postaji v Bohinjski Bistrici polno njenih tovornih vlakov. Eni, ki so vozili njeno blago v Trst, in drugi, ki so se vračali bodisi prazni, ali pa s tovorom, ki ga je Čehoslovaška dobivala po morju preko Trsta.

Onkraj bohinjskega predora je od leta 1918 Italija. Bohinjska Bistrica je za Jugoslavijo na tej progi mejna postaja.

Kjer je meja, so vojaki. Svoje barake imajo v Bohinjski Bistrici, v Ukancu tik penzijona Savica, in v gorah. Sploh povsod, ker je Slovenija pač le ozka zagozda med Italijo in Nemčijo.

Vojaki, ki sva jih srečavala v tem pogorju, so bili iz juga Jugoslavije. Zdelo se mi je, da se domačini prav malo zanimajo zanje. Fantje so iz revnih krajev, brez denarja, slabo oblečeno in tudi če bi imeli dobro obleko, bi najbrže ne porajtali zanjo. Niso navajeni takih stvari. So iz primitivnih vasi in se počutijo tujci med tujci. Nekateri inteligentnejš se prično za Slovence polagoma zanimati, posebno ako jih častniki vzpodbujejo, da se naj uče od "svojih severnih bratov".

*

V gostilni pri Sv. Janezu sva se zapletla nekega večera v pomenek s starimi ljudmi. "Vse drugače je bilo nekoč", so žalostno poudarjali. Tu so bile čelezarne, rudniki, vozni promet, da malo takih, in vsi ljudje so dobro živeli. Pa je prišla železnica s svojimi predorom, rudnike so ustavili in železarne ugasnili. Polja so slaba. Lesni obrat še uspeva. Italija je glavna, oziroma edina odjemalka.

Nekoč je bila tu tudi predilnica. Fužinarstvo je bilo v Bohinjski Bistrici najbolj razvito v 19. stoletju Leta 1891. so ugasnili zadnjo fužinsko peč in ves železarski obrat premestili na Jesenice.

Franc Zajc.

Človek v boju z najvišjim vrhom sveta

Dne 19. februarja ob 8 zvečer je predaval v frančiškanski dvorani o vzponih na najvišjo goro sveta na Mount Everest znameniti raziskovalec Himalaje g. Hugh Ruttledge. Prav hvaležni smo predavatelju, kakor tudi Angleškemu društvu v Ljubljani, da so skrbeli za slovenski prevod v resnici nad vse zanimivega predavanja. Tudi če ne bi bil vstop prost, bi bila frančiškanska dvorana prav gotovo polno zasedena, tako pa je bila polna do zadnjega kotička. Pred začetkom predavanja sta pozdravila predavatelja v imenu Slovenskega planinskega društva predsednik g. dr. Josip Pretnar in g. dr. Arnošt Brilej in mu v spomin izročila dva albuma "Iz naših gora". Predsednik Angleškega društva, pod čigar okriljem se je predavanje vršilo, g. dr. Ferdinand Marajon, je nato v slovenščini pozdravil predavatelja v angleščini ter hkrati izrekel predavatelj že pred svetovno vojno prišel v Indijo kot upravni uradnik. Posebno znan pa je postal po svojih dveh ekspedicijah na Monunt Everest, ki jih je vodil l. 1933 in 1936. G. Hugh Ruttledge je o teh ekspedicijah izdal tudi dve knjigi, dobil pa je za ta junaška podviga tudi najvišje priznanje, saj je bil imenovan za člana Kraljevega geografskega društva v Londonu. G. dr. Marajon je nato pozdravil predavatelja v angleščini ter hkrati izrekel zahvalo British Councilu, ki je organiziral predavalno potovanje g. Ruttledgea in omogočil predavanjetudi v Ljubljani. Dr. Z. Švigelj je nato v slovenščini očrtal poslušalcem glavne misli predavanja in objasnil najrazličnejše težkoče, s katerimi semora boriti planinska ekspedicija v tako izrednih višinah.

Končno je povzel predavatelj g. Ruttledge, krepak in malo osivel mož, čigar kretnje in govorica so jasno izdajale človeka, ki so ga izoblikovale gore z napori in strahotami. V začetku je takoj poudaril, da obžaluje, da ne more govoriti v našem jeziku, nakar je orisal vse priprave, potrebne za ekspedicijo, ki hoče napasti Mount Everest. Težave, ki jih mora prestati taka ekspedicija, so vse drugačne kot smo jih navajeni v naših Alpah. Mount Everest je najvišji vrh 2100 km dolge gorske verige, ki loči Indijo od Tibetske visoke planote. Mount Everest sam pa stoji v Himalaji tako, da je dostopen le skozi neodvisno državo Nepal na jugu, ali pa skozi Tibet na severu. Do l. 1921 ni nobena od teh držav dovolila prehoda angleškim ekspedicijam in Nepal ga tudi danes še ne da, kljub temu, da je v prijateljskih stikih z britansko Indijo. Zaradi tega ostane pot skozi Sikki, drugo neodvisno indijsko državo in nato naprej skozi Tibet odkoder je M. Everest dostopen s severne strani.

Priprave

Predavanje je spremljalo veliko število skioptičnih slik, ki so bile ne samo fotografsko prav dobre, ampak tudi nad vse zanimive in poučne. Posamezna pojasnila predavatelja k slikam je sproti tolmačil v slovenščini g. dr. Švigelj. Naskok na M. Everest zahteva dolgih priprav, saj mora odpotovati ekspedicija z vso svojo opremo že iz Darjellinga, ki leži že 2000 m nad morjem v himalajskem pogorju. Do tega mesta vodi še železnica in tu se tudi ekspedicija poslovi od civilizacije. Kljub temu, da meri pot do M. Everesta še polnih 485 km. Ker v Tibetu ni mogoče dobiti zadostne hrane je treba organizirati celo karavno, ki mora prenesti okrog 30 ton tovora do vznožja M. Everesta. Za to karavano uporabijo tovorne živali osle in yake. Samo yakov je nad 300 in vsak od njih nosi 80 kg težak tovor. Če mu naložijo več, odvrže tovor. Je pa še bolj počasen kakor naše govedo in napravi kvečjemu 3 km na uro. Karavano spremlja tudi sto nosačev in ker skoraj ni potov, traja potovanje do vznožja M. Everesta 4—6 tednov. Ekspedicija krene vedno v začetku marca na pot in mora biti konec aprila na vznožju zakaj le v maju in v prvi polovici junija je mogoče tvegati naskok na vrh M. Everesta. V sredi junija zapiha že nad Himalajo monsum, ki prinese s seboj strašne snežne viharje, ki ne prenehajo do jeseni. Zato v poletju ni mogoče misliti na vspon.

Zanimiva pot

Pot samo do vznožja M. Everesta so najbolj nazorno prikazale zanimive folkloristične slike iz Tibeta. V začetku gre pot sicer še v nižini, večji del pota pa se vleče po Tibetski planoti v višini okrog 4000 m. Nad vse lepi so bili samostani in trdnjave v Tibetu, narodopisec pa je lahko občudoval zanimive noše in tibetske redovnice, ki imajo ostrižene lase, zaradi mraza pa na glavo poveznjene repe od yaka. Nekako 14 km severno od M. Everesta, ob isteku Rongbok ledenika, postavi ekspedicija svoje osnovno taborišče. Od tod prodira po ledeniku Rongbok proti samemu masivu Everesta. Osnovno taborišče leži v višini 5040 metrov. Drugo taborišče postavijo v višini 6000 m, tretje pri 6450 m, četrto pa v višini 6900 metrov. Do te višine je vodila pot skozi mogočne ledeniške serake,od sonca razjedene ledene kakor velike hiše visoke zobate stolpe na ledeniku. Tu pa se dvigne ledena stena 400 do 600 metrov visoko, ki so jo raziskovalci imenovali North Col. To je treba prekoračiti v enem vzponu. Da morejo nosači čez, le v to steno sekajo skorajo polnih 14 dni v led položene stopnice, ki jih še zavarujejo z vrvmi in kilni. Ko je to delo opravljeno, se izbrani nosači s člani ekspedicije povznejo na greben North Cola v višini 7.900 metrov, nao zkem izpostavljenem grebenu kjer skoraj neprestano divjajo tudi viharji, postavijo peto taborišče.

Boj z višino

V tej višini se že pokažejo kvarni vplivi, pomanjkanje kisika, na človeški organizem. V višini 4800 m je v zraku samo še polovico kisika, kot ga je pri morski višini, v višini 6000 m ga je samo še eno tretjino itd. Pomanjkanje kisika pa kvarno vpliva na organizem. Pomanjkanje kisika v zraku povzroča tudi dihanje z odprtimi usti, kar zopet odpira dohod mrzlemu zraku v pljuča s posledico kroničnih katarjev. Najhujša posledica je ta, da se začne pojavljati zaradi hitrega dihanja z odprtimi usti nepogašljiva žeja. Zaeno s tem se začne zaradi mraza, naporov, utrujenosti in živčne napetosti pojavljati propad človeškega organizma, ki pripelje tako daleč, da so hribolazci po končani turi, ko so se zopet vrnili v osnovno taborišče, izgubili po 7 do 14 kg svoje teže. Največ, kar je v teh višinah mogoče napraviti na uro, je 80 m višinske razlike, dočim se smatra v Alpah zanormalno po 300 m višinske razlike na uro. Za vsak korak, ki ga napravi hribolazec, je treba 8 do 10 dihljajev. Vsako najmanjše delo se izraža kot napor, človeška energija v teh višinah pojema, človek postane tem manj pazljiv, čim bolj se bliža vrhu, kar postane zanj usodno. Dasi so imeli člani ekspedicije s seboj fotografske aparate, so zaradi pomanjkanja energije ali pazljivosti prav malo fotografirali. Vendar so bile tiste slike, ki nam jih je predavatelj pokazal o zadnjih 100 m vzpona na vrh prav izvrstne in poučne.

Na vrh

Dočim je ekspedicija šla do taborišča št. 7 (7900 m) počasi, je od tega taborišča dalje načelo, da je treba čim prej doseči vrh, predno se pojavijo pri ljudeh tisti kvarni vplivi propada življenjskih sil, ki smo jih opisali. Ekspedicija je dosegla z nekaterimi člani še taborišče št. 6. v višini 8200 m, od koder se je vršil poslednji naskok na vrh in trije člani ekspedicije so dosegli višino 8445 m. Naprej pa se dosedaj še ni nikomur posrečilo priti. Skladi vrhnjih nekaj 100 m so tako nameščeni, da padajo proti dolini, zaradi česar ima noga zelo malo opore, osobito če je zapadel rahel sneg. Predavatelj je izrazil mnenje, da bo človek gotovo prišel na vrh Everesta, kadar mu bodo tudi okoliščine, to je vreme in snežne razmere pomagale.

Najnovejše blago za leto 1940
SUPERLAN in CAMPER
dobite v zalogi v krojačnici

"PRI ZVEZDI"

Ugodno priliko nudim svojim klijentom s plačevanjem na mesečne obroke. — Obiščite me in se boste sami prepričali

Cene nizke.
Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIČ
TRELLES 2642 U. T. 59-1232

MODERNA KROJAČNICA

Peter Capuder

izdeluje moderne obleke po zmernih cenah.

AYACUCHO 975 — BS. AIRES
U. T. 41 - 9718

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

SLON V SLUŽBI ČLOVEKA

Zares čudno je, kako si je mogel človek, slabotni človek, podjarmiti najmočnejšo žival na svetu — slona in izkoristiti njegovo moč.

Kadar hočejo v indijskih džunglah iztrebiti kakšen gozd, si prihranijo naporno delo s sekirami, žagami in celó s kopanjem ogromnih korenin na sila iznajdljiv način: pohlevni orjak slon jim igraje podira drevesa s koreninami vred ter prenaša okleščena debla na kraj, kjer stoji strojna žaga. Boljšega pomagača si indijski drvarji pač niso mogli izbrati!

Slon opravlja svoje delo tako marljivo in bistroumno, da se mu mora vsak tujec čuditi.

Neki indijski raziskovalec je proti večeru jezdil skozi gozd. Srečal je slona, ki je nesel težko deblo na svojem rilcu in se skozi goščavo z neprestanim umikanjem glave potrpežljivo utiral pot. Ko je zagledal jezdeca, je položil deblo na tla in se mu spoštljivo in pohlevno umaknil na kraj poti, da bi mu napravil prostor. Konj je plašno zdivjal mimo, slon je pa nato deblo spet mirno pobral in odlomastil dalje. In čemur se je raziskovalec najbolj čudil: nobenega paznika ni imel slon pri sebi. Pač pa redek primer živalske bistroumnosti.

Veliki zavod
"RAMOS MEJIA"
Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, nadna, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE $ 30.—

PLAČEVANJE PO $ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenj zajamčeno. — Ugodno tedensko in meplačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

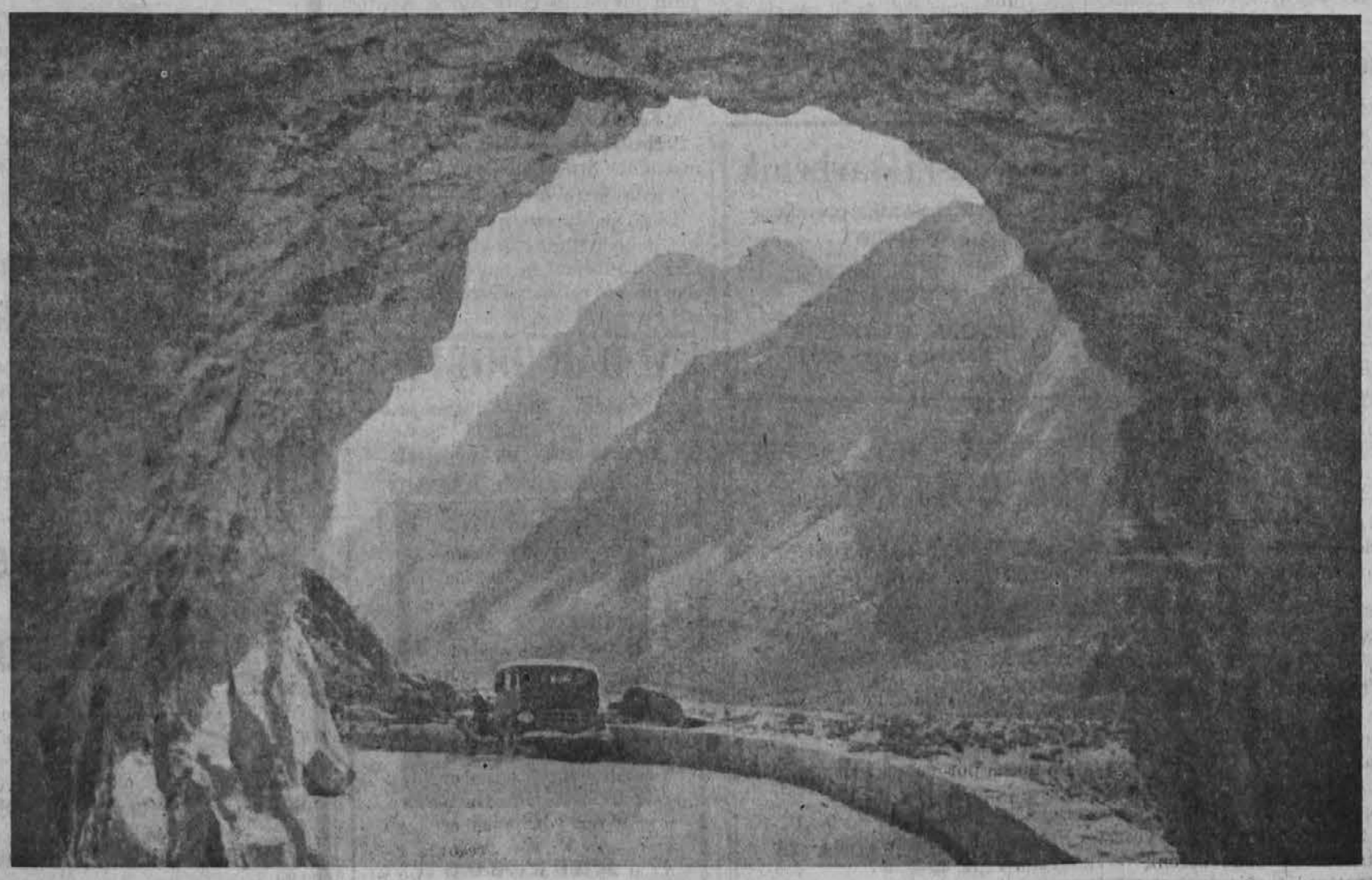

Najvišja gora v Južni Ameriki. Skozi predor, zadaj, se vidi gorovje Aconcague, na kateri je storil žalostno smrt naš duhovnik J. Kasteliç

Delajo naj, delajo....

Bilo je pred 15 leti. Bil sem tedaj bogoslovec. V tesnih mestnih zidovih smo tiščali v knjige in učene pisarije in skušali priti kar najbolj globoko v jedro božje resnice, katero naj bomo pozneje dajali drugim z jasno besedo.

Toda ne samo za druge! Saj smo morali tudi samo sebi iskati trdne podlage, kajti v nepredvidenih nasprotjih, ki jih vtegne življenje prinesti, bo morda tudi mojo duhovsko pot prekrižalo kaj takega, kar bi utegnilo zamajati trdnost vere.

Zato ni čudno, če smo bili tedaj suhi kot postna riba za veliki petek. Saj je bil dan vedno prekratek in je bilo treba spanju jemati časa in še zraka ni bilo takega, kot so ga bila naša pljuča vajena od doma.

Kako si nebi človek zaželel ven iz ljubljanskega prahu in megle, venkaj v višavo.

Vsako leto smo napravili tudi celodneven majniški izlet. Da se nadihamo svežega planinskega zraka in da se razgibljemo v božji naravi in da se glava odpočije.

Bilo nas je kakih 80, ko smo se izmotali iz vrhniškega vlaka in zavili skozi rojstni kraj Ivana Cankarja. Ogledali smo si znameniti Močilnik, Sv. Trojico, seveda smo šli tudi čez slavni most, pod katerim je bila "deveta šola". Najprej nas je peljala pot nad domačijo "Aleša iz Razora".... Šli smo na goro k Sv. Trem Kraljem, ki je ena najlepših razglednih točk na Notranjskem.

Trudno so stopali voli po brazdi v strmi njivi pod našo potjo. Škripala je plužna, podrsavalo je drevo ob skalah in stresalo orača.

"Lés pojdi, sivec" je poganjal volar in potipal okorna vola z dolgo brezovko.

"Drži se, pob", je klical orač fantku, ki je prav tisti hip zletel čez tri brazde navzdol, kamor ga je vrgel sunek skale, čez katero je zdrčalo drevo.

Tja naprej se je urno gnala "otikarca" in grabila debeli gnoj v brazdo. Le kako naj zraste kaj prida fižol, če ne bo imel potrebnega gnoja!

Sicer je taka podoba na naši slovenski zemlji nekaj prav navadnega. Kateri slovenski sin, ki je doživel pod domačim krovom 16 let ni prijel še za plug.... Trudno delo, da je človek zvečer kot snop, ki ga malo briga, če je postelja postlana ali ne...

Pa vendar je slika za nas bila vabljiva. Kar postale so gruče naših izletnikov in opazovale to idilo kmečkega življenja.

Bog daj srečo, oče, sem pozdravil, kakor je navada v tistih krajih.

Bog daj, Bog daj! je odzravil gospodar in z njim ostali. Toda ne vsi.

Tamkaj zadaj za plugom je kresalo z brinovko v skalnati oplaz neko človeče. Mrko je pogledal na nas; komaj sem mogel razbrati iz njegovega mrmrajočega glasu:

"Delati hodite!... gosposki, delalati... postopači...."

K sreči sem to razumel samo jaz. Pa tudi to je bilo dovolj.

*

Ta čudna modrost! Od tedaj sem jo še marsikje na svetu srečal.

"Da, da! Le poglejte!"

Kolikokrat se mi je že rimerilo, da mi je kak človek teškega telesnega dela odprl svoje dlani in mi pokazal svoje žulje.

"Vidite jih! Ali jih imate vi tudi?..."

"Martrati se moramo, martrati. Kar nič časa nimamo za pohajanje... Nismo tako, kot gospoda, ki dolgo leži in dobro je, ki vstane kadar se ji zljubi, zvečer se pa lepo zabava..."

Takele in podobne so, katere se slišijo.

Mene seveda take stvari ne vznemirijo mnogo. Saj bi menda ne bil tudi jaz ne zadnji, če bi bilo treba vihteti kladivo ali zidarsko lopato. Pri košnji nisem bil zadnji in tudi marsikateri voz sena sem z vrhom nametal, tedaj ko je bilo to moje delo, pa tudi marsikatero drevo sem spodžagal in klado na voz naložil... Pa tudi sedaj: Kolikokrat bi raje zagrabil nevem kako teško delo, če bi imel človeka, ki naj sede na moje mesto in tisto naredi, kar od mene tirja moja dolžnost.

Taka je pač postava, ki je naložena vsem Adamovim potomcem: "V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh".

Da, da! Vam je vroče nemara pri jedi... tako mi je nekoč nekdo zabrusil.

Mislim, da tudi v frigorifiku pri ledu neteče nikomur pot po čelu... in vendar ne bo zato nihče trdil, da ne delajo teško in trdo...

Vsem nam je pa sojeno, da nimamo pravice do življenja, če si je ne zaslužimo na en ali na drugi način. Nekateri morajo delati z rokami, nekateri s krampom in lopato, nekateri z dletom in žago, nekateri pa tudi z glavo in peresom.

Kako pa delate vi duhovni? Samo z jezikom!, me je ušpičil eden od tistih, ki bolje kot kako drugo orodje, zna sukati svoj jezik.

Toda pri tem delu z jezikom se zdi, da ste vi spretnejši, tako sem mu odvrnil in pomislil, ali se splača prepirati se z njim, ki z jezikom zna več kot stavbenik, pri katerem je za malavarja, ki je gotovo že deseti v vrsti njegovih gospodarjev, ker ga nihče ne more dolgo strpeti, kajti zrokami je mnogo manj spreten kot z jezikom...

Morda bi mi še katero lepo povedal, če mu niso posegli v besedo drugi in se je vnela nato pravda med njimi.

Vsak mora delati, če pa ne dela, pa tudi naj ne živi, je gnal vneto dalje prvi.

Ali misliš, da duhovniki nič ne delajo? Ali misliš, da ni to nobeno delo, da so nas prišli tukaj sem obiskat. Ne bodi no tako govedo. Tebi se morda to nič lepega ne vidi. Jaz pa po pravici povem, da sem vesel, da so se gospod na nas spomnili in nam pokazali, da tudi na nas mislijo.

Kaj imam pa jaz od tega, če far name misli. Še videti ga ne maram, je gnal dalje svojo prvi.

Lahko mogoče, da ti sedaj ni veliko za gospoda. Kdo ve če ne boš nekoč ravno na njegova vrata trkal in pomoči prosil, ker te bodo povsod drugod proč podili. Nič ne misli, da bo vedno tako, da boš lahko dobil gospodarja, kadar te bo prejšnji zapodil. Nekoč boš postal neporaben za delo, s katerim sedaj zaslužiš za liter vina in tedaj ti bodo prišle druge misli v glavo in boš videl, da je še kako drugo koristno delo kot tvoje.

Kaj pa naredi duhovnik koristnega? je že malo bolj krotko pozvedoval.

Še vprašaš? Pa mi povej, ali so tukaj na cesti otroci kaj prida? Ali se olikano obnašajo?

Pravi nepridipravi so in še nič reči jim človek ne sme.

Pa si ti kdaj pomislil, zakaj je tako? Ali ti ni prišlo v glavo, da je zato, vidiš, so otroci taka živina, ker uči, da je treba stare ljudi spoštovati, da je treba biti ljubeznjiv, da je Bog nad nami, ki nas vidi. Prav zato, vidiš, soo troci taka živina, ker so brez strahu božjega. Stariši sami jih ne znajo prav vzgojiti, duhovniku jih pa ne dajo v šolo, zato pa so taki, kot zverine...

Pa tisto ni nobeno delo, je še ugovarjal trmasto.

I kako pa naj odneha, prosim vas! Človeška trma je že taka. Počasi bo pa nemara le prišel do spoznanja...

*

Vem dobro tudi jaz ,da na svetu živi marsikdo, ki "dobro je, ne da bi delal"... Tudi takih je, kateri so pozabili, da je prava življenska modrost povzeta v staro geslo: "moli in delaj".

Nekateri menijo, da je vse le delo in delo; in če že priznajo vrednost duhovnega dela, dela z glavo, dela z mislijo, ki ustvarja velike načrte, nove izume... radi mnogi pozabijo "da se zastonj trudijo zidarji, ako Gospod ne zida hiše"...

Delaj! to je neizprosna postava Stvarnikova. Zato nam je dal telo, telesne in umske zmožnosti, da jih uporabljamo kot plodno polje iz katerega naj si vsak pridobi, kar potrebuje za človeka vredno življenje. To svojo delavnost mora človek vedno uveljavljati tako, da se harmonično zlaga z delavnostjo tistih, ki so okrog njega in ne le s samoljubnim namenom, da stoji na glavo drugim... kajti delo nima le namena, da služi človeku kot njegov kapital iz katerega naj zajema sredstva za svoje življenje, temveč je obenem tudi kapital, s katerim naj se na večnost pripravi, ki bo veliko bolj dolga kot pa sedanjost. Zato je staro naročilo: Moli in delaj! To se pravi: delaj tako, da bo tvoje delo posvečeno tudi z mislijo na Boga, katerega voljo vršiš, če svojo nalogo v življenju prav spolniš.

Kaj pa tisti, kateri brez dela dobro živi?

Če nič ne delajo, bodo ostali praznih rok tedaj, kadar bodo morali vse pustit nehvaležnim dedičem. Ničesar niso zaslužili, življenje so izgubili, nič jim ne bo ostalo.

In tisti bogatini, ki se jim brez dela tako dobro godi?

Kdor jih zavida sedaj, jih ne bo pozneje. Saj niso oni gospodarji tistega, kar imajo v rokah, le upravitelji so, ki morajo s širokim srcem vršiti "dela krščanske ljubezni". Če ne delajo tega, bodo nazadnje ob vse.

Božja postava, ki ne pozna izjeme je: Vsak ima svoje delavske bukvice, ki kažejo izvršena dela in ki morajo biti potrjena od pečata resnične vere, upanja in ljubezni, ker sicer je vse življenje prazno in bo izgubljeno. Moli in delaj!

1. majnik je praznik dela. Kako prav je, da se premnogim lenuhom na ves glas na ušesa zavpije to dolžnost! Kdor ne dela, naj tudi ne je. Nekoč bo pa vsakdo prejel tudi sadove svojega dela, bo prejel nagrado pravičnega Boga, ki bo mnogo večja kot tisti piškavi pesi, katere plača gospodar, kateremu človek zvesto služi... če je bilo tisto delo posvečeno tudi z molitvijo plemenitega srca!

Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

28 aprila. Maša na Avellanedi za pokojnega Jožeta Kastelica. Zapela se mu bo tudi nagrobnica.

Ob 13 uri bo v Floresu maša za Leopolda Kralj.

Molitve na Paternalu

5. maja. Maša na Paternalu za Alojzija Gulin.

V Floresu ob 13 uri za Jožeta Kastelica.

Bliža se mesec majnik. Marijin mesec je doma. Tudi tukaj ne pozabite na to. Prihajate v lepem številu k naši majniški pobožnosti ob nedeljah. Zadnjo nedeljo v majniku pa se bomo zbrali kar vsi v Lurdu, kjer bomo imeli slovesnost kakor vsako leto na isto nedeljo.

Janez Hladnik

FOTOGRAFIJA
"LA MODERNA"
VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU
Ne pozabite
FOTO "LA MODERNA"
S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 182

Tam naju je našlo neurje, voda je prodrla v celico, naposled je podrla zid, — zgrabili so me valovi in me odnesli, — kaj se je potem zgodilo, ne vem!

— Ti bom pa jaz povedal, kaj se je potem zgodilo,—odvrne poglavar ciganov, — naša otroka sta te našla. — Baš v tistem času, ko se je podiral zid Petro-pavlovske trdnjave, sta se nahajala s svojim čolnom tam v bližini, — videla sta te, ko si se borila z valovi in te izvlekla!

Prinesla sta te v to hišo, — to je gostilnica, kjer smo se samo mimogrede ustavili, — vidiš, tako si prispela k nam ciganom. Cigani so te rešili.

— Kako naj se vam zahvalim? — vzklikne Elizabeta in ponudi poglavarju Nikiti svojo roko. Kapetan ciganov stisne s spoštovanjem malo roko. — Oh, kako dražestno dete, — kako lepa deklica! Lalinka se imenuješ?

Elizabeta položi svojo desnico na Lalinkino glavo.

Deklica prime njeno roko in ji jo poljubi.

— Ta mladenič, — nadaljuje Elizabeta,—ta mladenič in Lalinka sta gotovo srečen par?

Poglavar ciganov nagrbanči sicer čelo, toda Elizabeta si je s temi svojimi besedami pridobila ljubezen mladih zaročencev.

Dany pogleda Elizabeto toplo in hvaležno. Lalinka pa ji še enkrat poljubi belo desnico.

— Sedaj pa mi povej, gospa, — reče poglavar siganov, — kam naj te odpeljemo? Tvoji sorodniki te imajo brez dvoma radi, gotovo jih skrbi, da te ni, pa te bodo z veseljem pozdravili in bodo srečni, da te bodo zopet videli. Čimprej se moraš vrniti na svoj dom!

Vzel te bom na svojega konja, odjezdil bom s teboj v Petrograd, povej mi torej, kje je tvoj dom?

Elizabeta si zakrije obraz z rokama in zašepeče:

— Dom? —

Nikjer nisem doma, nimam svojega doma! — Vse so mi vzeli, vsega so me oropali, nikogar nimam, — tisočkrat slabše se mi godi kakor vam, — čeprav ste tudi vi brez doma, brez domovine, — toda vi imate vsaj svojo obitelj, imate nekoga, ki vas ljubi, jaz pa sem sama na tem svetu!

— Nisi sama! — vzklikne poglavar ciganske družine, — če hočeš, pojdi z nami!

— Moj predlog je čuden, kajneda? — nadaljuje bradati cigan, ko je videl, da ga Elizabeta s strahom gleda. — Vem, da vi odlični ljudje prezirate cigane. Vi mislite, da smo samo potepuhi, malopridneži in tatovi in da ne vemo, kaj sta čast in poštenje.

Toda motite se!

Moja četa je poštena. Čeprav nam dajejo ljudje denarja in drugih stvari, to ni miloščina.

Kar dobimo, si pošteno zaslužimo. Mi razkazujemo ljudem znanje in svojo spretnost, naši medvedje plešejo in če bi hotel pravilno imenovati svojo družino, bi moral reči, da smo neke vrste potujoči cirkus.

Jaz se produciram na konju, Lalinka pleše, ta starka pa prerokuje ljudem bodočnost z dlani. Dany pleše na vrvi boljše kakor marsikateri slavni potujoči umetnik v Rusiji.

Pa tudi vsi ostali morajo vsak po svoji moči doprinesti, da se občinstvo čim boljše zabava.

Če hočeš potovati z nami, te bomo že česa naučili, da si boš zaslužila svoj vsakdanji kruh.

Priznavam, Elizabeta, da ti to ne govorim radi tega, ker bi ti rad pomagal, temveč zato, ker sem dober trgovec.

Lepa si, tako lepa, da še nikdar nisem videl na svetu lepše žene od tebe. Ljudje bodo radi plačali svoje kopejke samo zato, da te bodo lahko gledali in občudovali tvojo lepoto.

Če se boš torej odločila in se priključila naši družini, ti zagotavljam, da ti bo naše svobodno in nevezano življenje zelo ugajalo.

Pri nas ni sovraštva, mi ne poznamo preganjanja, čeprav se moramo odreči marsikaterega veselja, čeprav ne poznamo dobrot, ki jih imajo drugi ljudje, — vendar ne živimo tako slabo.

— Počakajte, da si premislim, — reče Elizabeta. — Hvala vam za vaš predlog, mislim, da ga bom sprejela.

Saj mi ne preostaja ničesar drugega.

Izobčena sem iz človeške družbe.

Caričino povelje visi nad mojo glavo kakor meč — pa čeprav bi tega ne bilo, se ne bi nikdar več vrnila med ljudi.

Izgubila sem, kar sem ljubila, kar še vedno ljubim in kar bom ljubila do groba, ni stvari pod božjim solncem, ki bi mi mogla izgubljeno nadomestiti.

— Odidimo odtod, — reče zdajci stara ciganka, — naj si premisli, takšna odločitev ni lahka.

Kajti kdor stopi v vrste ciganov, se odreče človeške družbe, raztrga vse vezi, ki so ga doslej vezale s starši, sorodniki in prijatelji, — kdor postane cigan, podere vse mostove za seboj in se ne more nikdar več vrniti!

Biti cigan —sepravibiti preziran in zavržen!

Premisli dobro, Elizabeta, izprašaj sebe samo, — odločiti pa se moraš preden bo solnce zašlo, kajti v tej krčmi nemoremo predolgo ostati, kmalu moramo zopet nadaljevati pot.

— Kam papotujete? — vpraša Elizabeta.

— Sedaj smo namenjeni proti severu, — odvrne poglavar ciganov, — potovali bomo vse do morja. Svojo četo nameravam odvesti v arhangelsko gubernijo, tam imamo posebno važnih opravil — moram namreč v Argangelsk.

— Meni je vseeno, kamor me peljete, — odvrne Elizabeta. — Sedaj pa me pustite, — pustite me samo, ta mila deklica pa naj ostane pri meni, če hoče!

— Zelo rada, — vzklikne lepa Lalinka, — vedno bi hotela ostati v tvoji bližini, vedno bi rada poslušala tvoj glas. Zdi se mi, da slišim godbo, ko poslušam tebe, kadar govoriš.

— Kadar pa vidim tvoje oči, — reče Elizabeta in prime lepo deklico za roke, — se mi zdi, da gledam dve svetli zvezdi na nebu, — prva zvezda pomeni ljubezen, — druga pa upanje!

— Če pa tako misliš, — vzklikne Lalinka, — ostani pri nas! Skupaj bova živeli, vedno si bodeva dobri prijateljici!

— Da, ostani pri nas, — reče sedaj tudi mladi Dany, — prisegam ti, da ti bom zvest prijatelj, ki te bo branil pred vsakim sovražnikom in pred vsako nevarnostjo!

Zvezda ljubezni, — zvezda upanja, — primerjala si oči moje Lalinke z zvezdami, zato te bom vedno branil!

Poglavar ciganov pokliče svojo četo iz sobe. Dany in stara ciganka sta odšla zadnja in sta zaprla vrata za seboj.

— Ali ljubiš Danyja? — vpraša Elizabeta mlado deklico, ko sta ostali sami.

— Ljubim ga, — odvrne lepa ciganka, — kakor ljubiš ti — svojega Potemkina !

Elizabeta se zdrzne, začudeno je motrila Lalinko.

— Ti veš mojo tajnost? — vzklikne naposled Elizabeta.

— Slišala sem njegovo ime, ko si spala. — Mnogo si govorila o njem v sanjah, bledlo se ti je od vročice.

— Če ga tako ljubiš, — zaihti Elizabeta, — ti želim iz vsega srca, da boš z njim srečna.

Naj vaju nikdar ne zaloti nesreča, — da bi vaju nikdar ne razdružile sovražne sile kakor Elizabeto Voroncov in Aleksandra Potemkina, ki sta mislila, da sta neločljivo združena!

Draga Lalinka, bodi z njim srečna!

In Elizabeta objame lepo ciganko, tudi Lalinka je zaihtela — deklici sta se poljubili, — od tega trenutka sta si bili prijateljici.

Tako je minul ves dan.

Lalinka in Elizabeta sta se pogovarjali, ko pa je stopil zvečer poglavar ciganov v sobo, da bi slišal Elizabetin odgovor, ni našel več deklice v postelji, bila je že preoblečena v — ciganko.

Lalinka ji je prinesla obleko, — rdečo suknjo, belo srajco ki se je tesno oprijemala njenih prsi, temne nogavice in majhne čeveljčke, — vse to je Elizabeti prekrasno pristojalo. Bila je sedaj še mnogo lepša, kakor kadarkoli poprej.

— Odloči se, Elizabeta, — vzklikne poglavar ciganov in ponudi Elizabeti roko. — Ali hočeš postati ciganka? Ali hočeš potovati z nami po širnem svetu?

— Hočem, hočem! — vzklikne Elizabeta Voroncov. — Ljudje so napravili iz mene ciganko — usoda mi je namenila, da bom potovala z brezdomci po svetu, — naj bo, — potovala bom z vami, zvesto bom z vami v vseh vaših pustolovščinah in nevarnostih — pozabila bom na svojo bolest, — odslej bo Elizabeta ciganka!

Poglavar ciganov ji prisrčno stisne roko, starka pa jo poljubi na čelo.

Uro pozneje je odšla povorka ciganov iz krčme "Grozna mrtvašni-

SLOVENSKI LIST

List izdajata: "SLOVENSKI DOM" in KONSORCIJ

Mladinski kotiček

KAKO JE LISICA VOLKA POGOSTILA

(Basen)

Nekoč je bila lisica hudo lačna. Že več dni razen drobne miške, ali v grmu dremajočega ptička in slinastega polžka — ni ujela ničesar.

Tisto noč, ko je prikipel glad do vrhunca, se je lisica splazila v bližnjo vas. Vse je bilo tiho; ljudje in psi so spali. Lisica se je zmuznila v kurnik, pograbila kokoš in zbežala v goščavo, kamor ni mogla prodreti človeška noga. Tam se je najedla do sitega.

Mimo je prišel volk. Tudi on že nekaj dni ni jedel, zato je bil tako sestradan, da se je komaj vlekel dalje. Zapazil je lisico in jo poprosil:

"Oh, sestrica, daj mi kakšen prigrizek. Kar tema se mi dela pred očmi, tako sem lačen."

"Tudi jaz sem lačna, bratec. Glej z oglodanimi kostmi se moram mučiti, da se najem."

Pokazala mu je ostanke ugrabljene kokoši in sočutno pristavila:

"Izvoli, bratec, vzemi jih!"

"Hvala, sestrica, te kosti me ne moje nahraniti. Daj mi kaj drugega in ne norčuj se iz mene, sicer požrem tebe."

"Kaj boš imel od tega, če me požreš? Ali ne vidiš, kako mršava sem? Od mojih kosti ne boš sit. Poslušaj raje, kar ti zdajle povem: Glej, tam na koncu vasi, se pase županov konj. Ta je velik in dobro rejen. Pojdi, odvedi ga v gozd, zadavi ga in ves teden se boš gostil."

"Kako naj ga odvedem v gozd? Zapazil me bo in bo pobegnil."

"Saj ne more uiti, ker je s konopsem privezan k drevesu. Odveži ga, navij konopec okoli sebe, pa ga vleci proti gozdu. On bo šel za teboj, kamor ga boš vodil."

"Konj je močan in me ne bo ubogal."

"Ah, bratec, ali ne veš, da je privezan konj tako poslušen in krotek, da ga vsak otrok lahko jaha? Če bi imela tvojo moč, bi že zdavnja pojedla tega konja!"

Volk je bil zadovoljen. Odšel je in se nekaj časa prihuljeno plazil okoli konja. Konj je mislil, da je prišel pes in se ga ni ustrašil.

Volk se je slednjič splazil čisto do njega, odvezal vrv od plotu in si jo ovil okoli vratu. Ko pa je začel vleči, je konj spoznal volka: splašil se je in skoči v dir proti vasi, za seboj pa vlekel tudi volka.

"Lisica, pomagaj, umiram!" je strašno tulil volk.

"Ne boj se, bratec. Upri se z nogami v zemljo in vleci konja proti gozdu!"

"Ne morem!" je zacvilil volk. Odletaval je kakor žoga za bežečim konjem in butal z glavo ob ostro kamenje. Ko je konj pridirjal na županovo dvorišče, je bil volk že mrtev.

Teta medvedka je stala kraj gozda. Slišala je razgovor med lisico in volkom, in videla je, kaj je iz tega nastalo. Prilomastila je k lisici in rekla:

"Lisica, zakaj si dala volku take neumne nasvete? To ni lepo!"

Lisica je odgovorila:

"Kakšne neumne nasvete, prosim te! Volk je bil sestradan in me je hotel pojesti. Jaz sem ga pogostila tako, da ne bo nikoli več lačen."

MUC SPOKORNIK

Vneki veliki hiši je živel muc, ki je imel miške nad vse rad. Seveda jih ni imel rad zato, da bi jih božal ali se z njimi igral; ampak zato, da si je z njimi sladkal vendno lačni želodček.

Ko se je muc postaral in ni mogel več mišk loviti, je začel premišljevati, kaj bi storil. Zvit in iznajdljiv, kakor je bil, je kmalu nekaj iztuhtal. Sklical je skupaj vse miške in jih nagovoril tako lepo, da so bile ganjene do solz. Takle je bil njegov svečani govor:

"Preljube moje miške! Strašno mi je žal in močno se kesam, da sem vsa ta leta živel z vami v sovraštvu in prepiru. Skelnil sem, da bom živel poslej z vami v slogi in prijateljstvu. Ne bojte se me torej! Nikomur ne bom storil žalega. Samo eno prošnjo imam do vas, prijateljice mile: Pojdite vsak dan v procesiji mimo mene in me pozdravite, da bo naše prijateljstvo postalo še bolj trdno in močno. Živijo!"

Miške so ob veseli novici razigrano zaplesale ter se smejale in jokale od velike sreče. Hopla hop! — nič več se jim ne bo treba skrivati pred krvoločnimi mucevimi tacami! Nič več jim ne bo treba pretakati grenkih solz za umorjenimi bratci in sestricami. Muc se je spreobrnil... Kakšno čudovito presenečenje!

In so miške poslej vsak dan hodile v procesiji mimo muca, ki je čepel v kotu in jih prijazno gledal. Niso vedele, revice, kako kruto in zahrbtno jih muc spokornik vara. Ko je zadnja miška v sprevodu šla mimo njega in se mu lepo priklonila, jo je muc naskrivaj zgrabil in jo pohrustal za zajtrk. Tako je v dvajsetih dneh pohrustal dvajset mišk in si zadovoljno božal siti trebušček.

Med sestricami miškami pa sta bila tudi dva bratca miškulina, ki sta se odlikovala po svoji bistroumnosti. Prvemu je bilo ime Brkomig, drugemu pa Tenkopisk. Ta dva sta prva opazila, da je število sestric vsak dan manjše. Sklenila sta, da bosta pozorno opazovala muca.

Ko so drugo jutro miške spet šle v procesiji mimo muca, je na čelu procesije stopal Brkomig, na koncu procesije pa Tenkopisk. Brkomig je od časa od časa zakrižal:

"Bratec, kje si?"

"Tukaj!" mu je odgovoril Tenkopisk—in muc se je potajil in ostal tri dni brez zajtrka.

Četrtega dne pa se muc ni mogel več premagati, tako mu je že krulil želodec. Ko je Tenkopisk spet šel zadnji mimo njega in na Brkomigovo vprašanje: "Brates, kje si?" zaklical: "Tukaj!" — je muc planil in ga zgrabil za vrat.

Tokrat so vse miške videle hudobno mucevo dejanje. "Fej in fuj!" so ogorčeno zacvilile. Potem pa so hitro smuknile nazaj v luknjo in se niso več vrnile.

Malega Brkomiga so miške slavile kot junaka in rešitelja mišjega rodu vse do današnjega dne, ko je umrl. Kaj pa se je z lačnim mucem zgodilo, ne vem. Le to moram še pristaviti, da miške poslej ne verjamejo nobenemu mucu več.

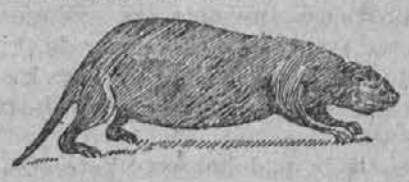

BELA OBLEKA

Mama je kupila Francku lepo belo mornarsko obleko, bele nogavice, bele čevlje in belo čepico.

"Tako, Francek," je rekla, ko je bil Francek od nog do glave preoblečen, "zdaj pa pojdi ven in počakaj, da se oblečem tudi jaz. Potem pojdeva na sprehod. Igraj se medtem na dvorišču, a pazi, da se ne umažeš!"

Francek je ubogal in odšel na dvorišče. Tam je zagledal na kupu premoga svojo mucko, ki je imela kakor sneg belo dlako. Francek je ob pogledu nanje zmajal z glavo: "Mama je rekla, da si bele obleke ne smem umazati — muca pa sedi na tem grdem premogu! Takoj jo moram spraviti proč!"

Splezal je na premog in ves vesel vzel muco v naročje. Tedaj pa je kup pod njim zagrmel in Francek jez muco vred štrbunknil na tla. Potolkel se k sreči ni, a ko se je pobral — gorje, ni bil več podoben belemu mornarju, ampak dimnikarju. Njegova lepa obleka je bila polna črnih madežev. Jokajoč je stekel v sobo k mami. Kaj pa ga je čakalo tam, si lahko mislite sami.

PAGLAVCA

"Gospod učitelj! Gospod učitelj!" sta pred šolo že pet minut na vse grlo kričala Tonček in njegov petletni bratec Francek.

Učitelj je nazadnje res odprl okno in pomolil skozenj plešasto glavo.

Tonček jo je ucvrl čez drn in strn, Francek pa je z nastežaj odprtimi usti in očmi strmel v učitelja.

"Poglavca nemarna!!" je jezno zarentačil učitelj. "Zakaj me pa ves čas kličeta?"

"Oh," je z nedolžnim obrazom odgovoril Francek in ga spoštljivo pogledal. "Veste,Tonček mi je samo hotel pokazati, kakšen je človek, ki nima več las na glavi."

TONČEK ŽE VE

"Vidiš, Tonček", pravi teta, "kadar se mi zdeha, držim roko vedno pred ustmi. Ali veš zakaj?"

"Vem, teta!" se odreže Tonček. "Zato, da vam ne padejo zobje iz ust!"

---

ca" — njih število pa je bilo sedaj za eno osebo večje.

156. POGLAVJE

Subov na višku svoje moči in njegov konec.

Platon Subov se je naselil v petrograjskem zimskem dvoreu.

Platon Subov se je udomačil v sobah, kjer je nekoč živel Aleksander Potemkin, kjer je carica Katarina občudovala njegovo lepoto in preživljala srečne trenutke svoje ljubezni.

Sedaj je postal Platon Subov gospodar teh sob.

Da, sedaj je prispel na cilj, sedaj je dosegel to, za čemer je častihlepni mladenič že zdavnaj hrepenel.

Slučaj ga je pripeljal v caričino bližino, njegove intrige in načrti so se mu posrečili, znal je carico opozoriti naze, znal si je pridobiti njeno naklonjenost in se povzpeti do najvišje moči v Rusiji.

Takrat je caričin miljenec vladal državi, če se mu je ljubilo, je lahko ukazoval in gospodaril.

Moč caričinega miljenca je bila večja od moči ministrskega predsednika grofa Pauina.

Ministrski predsednik je predlagal lahko carici, kar je hotel, to se pravi, kar je bilo potrebno v dobrobit Rusije, — carica sama pa je odločala o vrednosti teh predlogov, odobrila jih je ali pa zavrnila, ena sama beseda Platona Subova je lahko uničila vse.

Ni minilo dolgo in Platon Subov se je povzpel do moči, kakršne ni imel niti Gregor Orlov.

Ves dvor je trepetal pred tem človekom.

Ljudje, ki so se vedno upirali proti Alesandru Potemkinu, ki jim ni storil nikdar ničesar žalega, so se morali sedaj uklanjati volji tega človeka, tega mladeniča, ki je bil še hujši tiran, kakor nekoč grof Gregor Orlov.

S tem pa ni rečeno, da Aleksander ni imel toliko moči, kakor mali Subov, da, tudi Potemkin je bil mogočna osebnost na dvoru, vendar pa tega ni hotel nikdar izkoriščati.

Aleksandru Potemkinu je pripadalo Katarinino srce, on je vzbudil v njem plemenita in čista čuvstva. Z lahkoto bi vladal carici, če bi le hotel, kakor je to nekoč delal nenasitni Gregor Orlov in kar je sedaj poskušal mladi Platon Subov.

Toda Aleksander Potemkin ni hotel uporabljati nedovoljenih sredstev.

Nikdar ni izkoriščal svojega vpliva na carico Katarino, da bi drugim škodoval, sebe pa obogatil.

Mnogokrat so prihajali k njemu dvorjaniki in ga prosili, naj izposluje kaj pri carici Katarini, toda Potemkin se je vedno zavzel za tiste, ki so bili upravičeni za pritožbe in prošnje in so se posluževali pravice, druge pa je vedno energično zavrnil.

Nikdar se ni lotil ničesar, s čemer bi Katarino prevaral, nikdar ni storil ničesar, kar bi moglo carici škodovati.

Kljub temu pa so se mu mnogokrat nudile sijajne ponudbe.

Nekoč se je nahajala neka odlična obitelj, ki je uživala globoko spoštovanje, v veliki zadregi.

Sin te rodbine je bil častnik caričine telesne straže. Nekega dne pa je ubil svojo ljubico, ki je živela z njim.

Ni se hotel poročiti z njo, čeprav mu je rodila dvoje otrok, da pa se bi je znebil, je sklenil, da jo bo spravil s sveta.

Nekega dne sta šla na izprehod, šla sta iz mesta ob obali Neve, naenkrat pa je častnik planil na svojo ljubico, jo zadušil in jo vrgel v Nevo.

Toda valovi so vrgli truplo na obalo, sum pa je takoj padel na mladega kneza Gragorskega.

Poklicali so ga pred sodišče, ki ga je obsodilo na smrt.

Carica sicer ni rada obsojala plemičev na smrt, v tem slučaju pa si ni mogla kaj, da bi ne podpisala smrtne obsodbe.

Ves narod je zahteval najstrožjo kazen radi tega surovega, brutalnega in nečloveškega dejanja.

Tedaj je pripotoval nekega dne stari knez Gragorski v prestolno mesto Petrograd.

Knez je obiskal Potemkina.

Caričin miljenec ga je sprejel, med pogovorom pa mu je stari knez Gragorski dejal:

— Jaz imam tri velika posestva, o katerih pripovedujejo, da so najlepša v vsej Rusiji.

Na vsakem posestvu mi služi deset tisoč kmetov in mi prinaša letno tri četrt miljona rubljev.

Nagovori carico, Aleksander Potemkin, da bi uničila smrtno obsodbo in jo spremenila v pregnanstvo v Sibirijo, za to uslugo si izberi katerokoli moje posestvo.

— Zelo žal mi je, knez Gragorski, mu je odgovoril tedaj Aleksander Potemkin, — toda s to zadevo nočem imeti posla, nočem se vmešavati v stvari pravice.

Vaš sin je surov in podel morilec kot takšen pa ne sme uiti svoji usodi!

— Dal ti bom dvoje posestev, — vzklikne stari knez razburjeno, — samo edinega sina mi reši!

— Če bi ga mogel rešiti, — mu je odvrnil Aleksander Potemkin, — bi storil to brez vsake nagrade. Ali misliš, knez Gragorski, da bi me mogel podkupiti? Jaz ne potrebujem tvojega denarja in tvoje zemlje, toda Rusija potrebuje pravice!

To je bila zadnja Potemkinova beseda v tej zadevi.

To je bila zadnja Potemkinova beseda v tej zadevi.

Stari knez je s solzami v očeh odšel iz sobe, ko pa se je vrnil domov, je svojim dejal:

— Ta Potemkin ni človek, — to je angelj!

Potemkin je videl solze v očeh starega kneza.

Še istega dne je govoril s carico o slučaju Gragorskega, in rezultat tega pogovora pa je bil ta, da je carica obsodila mladega kneza na desetletno prisilno delo v Sibiriji in uničila je smrtno obsodbo.

Tako vsaj staremu knezu Gragorskemu ni bilo treba objokovati smrti svojega edinega sina.

Ne, Aleksander Potemkin ni bil podkupljiv, nikdar si ni pridobival bogastva na nepošten način.

Kar mu je carica Katarina darovala, je vzel, vestno je oskrboval svoja imetja, z denarjem je pametno gospodaril, tako da ni imel ničesar, kar bi si bil pridobil na nepošten način.

Kadar pa so prišli k njemu siromaki, berači, vdove in sirote državnih uradnikov, da bi ga prosili, naj govori s carico, da bi jim pomagala, jim je po navadi dejal:

— Carice ne smem motiti s takšnimi prošnjami, — ona mora misliti na več važnejših stvari. — Kdor vlada Rusiji, se ne sme baviti s takšnimi malenkostmi in se ustavljati ob njih.

Kjub temu pa ne boste odšli brez vsake podpore, — jaz vam bom izplačal vašo pokojnino, vam pa bom dal večjo vsoto ki vas bo rešila iz stiske.

V Rusiji je bilo mnogo ljudi, ki so Aleksandra Potemkina blagoslavljali, kakor pa se je pozneje pokazalo, mu vsi ti blagoslovi niso mnogo pomagali.

Platon Subov je živel popolnoma drugače.

Ko je začutil, da ima vso oblast v svojih rokah, je zavladala v zimski palači korupcija.

Ruski uradniki so bili za vladanja carice Katarine vsi brez razlike podkupljivi.

Ta podkupljivost pa je bila že davno razširjena med njimi, nihče ni mogel tega preprečiti, samo en človek je nekoč živel, ki je znal gospodariti tem ljudem, to pa je bil Peter Veliki.

Toda Peter Veliki je samo z največjo brezobzirnostjo mogel doseči svoj cilj, — z uradniki, ki so se dali podkupiti, ni imel niti najmanjšega sočutja, za njih podkupljivost jih je strašno kaznoval.

Kadar je dognal, da je kateri uradnik podkupljiv, ga je takoj odpustil, za kazen pa ga ni poslal v Sibirijo, temveč kar enostavno — na morišče.

Peter Veliki je spoznal, da more vladati ruskemu narodu tiran, radi tega je postal tiran tudi sam.

V začetku svoje vlade je hotela tudi Katarina po zgledu Petra Velikega, naposled pa je bila vendar samo žena, ubogala je svoje svetovalce in tako se je zgodilo, da so ruski uradniki zopet postali podkupljivi.

Podkupil si lahko vsakogar od najmanjšega zakotnega pisarja in uradniča do najvišjega ministra.

Grof aPnin si jepošteno prizadeval, da bi odpustil vse nepoštene uradnjike, to bi se mu morda tudi posrečilo, če bi bil ostal na krmilu njegov zaveznik Aleksander Potemkin.

Toda po padcu caričinega miljenca je izgubila tudi carica Katarina mnogo od svoje moči.

Platon Subov je takoj sklenil prijateljstvo z vsemi nepoštenimi ljudmi na dvoru in na vladi, čez malo časa se je dogajalo samo to, kar je hotel in želel tedanji caričin čitalec.

Kadarkoli je carica zvedela za kakšno nepošteno dejanje, katerega izmed svojih uradnikov, seje prizadett takoj zatekel po pomoč k Platonu Subovu, žrtvoval je veliko vsoto, Subov pa je za ta denar odstranil listino, ki je uradnika obtoževala, ali pa je tako dolgo nagovarjal Katarino, dodkler ni storila, kar je hotel njen miljenec.

(Nadaljevanje prihodnjič)